आगमोद्धारक-ग्रन्थमालायाः षट्चत्वारिंशं रत्नम् ।

णमोत्थु णं समणस्स भगवओ महावीरस्स ।

आगमोद्धारक-आचार्यप्रवरश्री-आनन्दसागरसूरीश्वरेभ्यो नमः

आगमोद्धारक-कृतिसन्दोहः

(तस्याऽयमष्टमो विभागः)

संशोधकः

पूज्य-गच्छाधिपति-आचार्य-श्रीमन्माणिक्यसागरसूरीश्वरशिष्यः
शतावधानी मुनिराज-लाभसागरगणिः

वीर संवत् २४९७ विक्रम सं. २०२७ आगमोद्धारक सं. २१

प्रतयः ५००] [मूल्यम्: १-५०

प्रकाशकीय-निवेदन

आ 'आगमोद्धारक-कृतिसंदोह' नो आठमो भाग के जेमां नानी मोटी आठ कृतिओ छे. जे भागने आगमोद्धारक-ग्रंथमालाना ४६ मा रत्न तरीके प्रगट करतां अमने बहु हर्ष थाय छे.

आनी प्रेस कोपी स्व० गणिवर्यश्रीचंदनसागरजीमहाराजे करेल अने आनु संशोधन पू० गच्छाधिपति आचार्यश्रीमाणिक्यसागरसूरीश्वरजी म०नी पवित्र दृष्टि नीचे शतावधानी मुनिराज-लाभसागरजी गणिए करेल छे. ते बदल तेओश्रीनो तेमज जेओए आना प्रकाशनमां द्रव्य तथा प्रति आपवानी सहाय करी छे ते बधा महानुभावोनो आभार मानीए छीए.

ली.

प्रकाशक

अनुक्रमणिका

कृति

१ पुरुषार्थजिज्ञासा ।

२ धर्मार्थः । (कर्मग्रन्थसूत्राणि)

३ पर्वतिथ्यनुष्ठानम् ।

४ तिथ्युपनिषद् ।

५ वादविवरणम् ।

६ तिथिदर्पणः ।

७ युगमासतिथ्यादिविचारः ।

८ पर्वतिथिः

णमोत्थु णं समणस्स भगवओ महावीरस्स।
आगमोद्धारकाचार्यश्रीआनन्दसागरसूरीश्वरप्रणीता

पुरुषार्थजिज्ञासा।

प्रथमाह्निके प्रथमोऽध्यायः।

थातः पुरुषार्थजिज्ञासा। १
र्ममोक्षौ (पुरुषार्थः) सः। २
ाध्यत्वादर्थकामौ तथेति
न्न। ३
र्मोदयजन्यत्वात्त-
दिच्छायाः। ४
योपशमभाव्यत्वात्तथा। ५
विपाकवैरस्यात्तद्विरतीष्टेः। ६
ानादिगुणसाधनसाधनम्। ७
कान्तोऽत्र। ८
दर्थं तन्निषेधात्। ९
ाप्त उपयोगो हिताय
आज्ञाप्रधानाः। १०

नानतिचारात् (नानाशंसा)
तत्तत्साधनात्सम्पत्तेः। १४
तस्मात्तदाप्तेः। १५
साधन....सामग्री तत्प्रभवेति
तत्साधनसाधनमपि। १६
आशयविशेष आश्रवसं-
वरादिहेतुः। १७
लवसप्तमवृत्तं चात्र। १८
सम्यग्दर्शनज्ञानचारित्रभेदः
पुष्टिशुद्धिमच्चित्तमयः। १९
तपोऽपीति। २०
चारित्रादनतिवृत्तेर्न। २१
वीर्यान्तराया...

संवरनिर्जरासाध्यः । २४
चारित्रादपि द्वयोत्पत्तेः । २५
क्रम एव एष उत्पत्तौ । २६
समुदिताः एव साधनम् । २७
सम्यग्दर्शनं निश्चायकं हेयादेः । २८
ज्ञानादतिरिक्तं न । २९
न वोधस्वभावं तत् । ३०
ज्ञानान्निश्चयः । ३१
निश्चय एव सम्यग्ज्ञानोद्भवः । ३२
मिथ्यात्वक्षयोपशमाद्यभावे न सम्यग्ज्ञानादि । ३३
सति च तस्मिन्नादौ सम्यग्दर्शनम् । ३४
आचाराज्ज्ञानम् । ३५
ज्ञातमाचर्यते । ३६
अज्ञक्रिया न साक्षान्मोक्षसाधनम् । ३७
इच्छाया इष्टसाधनताधीनिर्णयनन्यस्वात् । ३८

आत्मनः स्वरूपमेतत् त्रयम् । ३९
मुक्तानां नाचारः । ४०
स्वस्थैर्यं तेषाम् । ४१
दानादिभेदो धर्म इत्येके । ४२
ज्ञानाभयधर्मोपग्रहभेदमभयसुपात्रानुकम्पोचितकीर्तिभेदमुपकार्यपकार्यादिभेदं वा दानम् । ४३
परस्वत्वापादानं दानम् । ४४
अणुमहती विरती शीलम् । ४५
अनशनप्रायश्चित्तादि तपः । ४६
प्रणिधिप्रवृत्तिविघ्नजयसिद्धिविनियोगरूपा शुभा परिणतिर्भावः । ४७
अज्ञक्रियात्वे न तथा । ४८
सज्ज्ञाने च चारित्रमेवैतत् । ४९
भोगादिफलं च दानादि । ५०
न च यावदयोगं सम्यग्दर्शनादिवत् प्रतिक्षणम् । ५१
मोक्षं प्रत्यन्यथासिद्धा वा । ५२
अन्योन्येष्वन्योन्यम् । ५३

मार्गप्रवर्त्तनायाममत्वप्रवृत्ति-शुद्धि-सहिष्णुतापरिणाम-स्थैर्यैः। ५४
क्षयोपशमादिकार्यकारणरूपाः। ५५
ज्ञानादिसहकारिणः। ५६
भावाः। ५७

प्रथमाह्निके द्वितीयोऽध्यायः।

जीवाजीवाश्रवबन्धसंवरनिर्जरामोक्षाणां तत्त्वेन श्रद्धानं सम्यग्दर्शनम्। १
मुक्तानामपर्याप्तानां च श्रद्धाकरणं क्षयादि। २
निसर्गोपदेशान्यतरहेतुकम्। ३
यथाप्रवृत्त्यपूर्वानिवृत्तिकरणकम्। ४
बहुबन्धान्नैतरसम्भवः। ५
प्रायिकोऽसौ। ६
गुणानुत्पत्तिप्रसंगात्। ७
मोक्षाभावः। ८
कर्माणुशून्यतायां च बन्धाभावः। ९
संसाराभावो वं....। १०
प्रत्यक्षे च नानुपपन्नम्। ११
निर्गुणत्वान्न विलयः। १२
न सर्वथा। १३
....प्राप्तेः। १४
ज्ञस्वाभाव्यात्। १५
कालादिसामग्रीतः। १६
तथाभव्यत्वात्। १७
न्यासप्रमाणनयनिर्देशस्वामित्वाधिकरणसाधनस्थितिविधानसत्सङ्ख्या-क्षेत्रस्पर्शनकालान्तर-भावाल्पबहुत्वैरधिगमो जीवादीनाम्। १८
नामस्थापनाद्रव्यभावाः न्यासः। १९
अर्थनिरपेक्षं वस्त्वभिधानं नाम। २०
तत्ताभिप्रेता स्थापना। २१

अनुपयुक्तं ज्ञानमागमतो द्रव्यम् । २२
ज्ञशरीरं ज्ञास्यच्छरीर-मप्रधानं भविष्यद्भाव-पर्यायं भूतभावपर्यायं वा नोआगमतो द्रव्यम् । २३
उपयुक्तं ज्ञानमागमतो भावः । २४
विवक्षितपरिणतियुक्तो नोआगमभावः । २५
एकशब्दाभिधेया न्यासाः । २६
उत्तरे पूर्वम् । २७
नाऽनाम वस्तु । २८
नाऽनाकृति ज्ञेयम् । २९
नाऽद्रव्यः परिणामः । ३०
नाऽभावोऽनुभवः । ३१
क्षेत्रकालाद्या इति । ३२
द्रव्यान्तर्भूताः । ३३
न नित्ये द्रव्यन्यासः । ३४
ज्ञानज्ञातृशरीरापेक्षया । ३५
सर्वंव्यापित्वादेतेषाम् । ३६
वोधाराधनादि फलम् । ३७
स्मरणादिना नाम । ३८
नाऽनाम स्मरणादि । ३९
नतिपूजादिना स्थापनम् । ४०
समारोपोद्भवम् । ४१
नाऽऽकृतिमत्त्वात् । ४२
रूपकान्यपि । ४३
गुणोत्पत्तिर्भावादिना । ४४
कृतज्ञतापि चैवम् । ४५
कृतकृत्यत्वादफलम् ४६
सफलमत एव । ४७
वधः स्नानादौ । ४८
भावात् निवृत्तिफलः । ४९
तद्बहुमानम् । ५०
वचनाराधनम् । ५१
महामोहो मलिनारम्भिणस्तथाबुद्धौ । ५२
भावयज्ञः । ५३
द्रव्यता । ५४
भावाज्ञाप्राधान्यात् । ५५
साध्यादिसञ्ज्ञः । ५६

तृष्णाच्छेदः।	५७	तथा।	६३
एकाङ्गादिः।	५८	यथार्थे।	६४
त्रैविधपश्चाष्टसर्वोपचारा।	५९	कारणमेव कार्यम्।	६५
भावितया भूततया वा		तद्वा तत्।	६६
द्रव्यं शुद्ध्यापादकम्।	६०	भावोऽपि गुणस्मृत्यादिना	
असम्पन्नगुणं भावि।	६१	गुणकृत्।	६७
भूतमपि।	६२	चतुष्कमयं सर्वम्।	६८
वर्तमानमपि भावोत्पत्त्या		शेषा भाववत्।	६९

द्वितीयाह्निके प्रथमोऽध्यायः।

परमार्थसंस्तव–यतिसेवा–व्यापन्नदर्शनकुदर्शनसंसर्गवर्जनं श्रद्धानानि। १

परमागमशुश्रूषा–धर्मानुराग–जिनगुरुवैयावृत्त्यं लिङ्गत्रिकम्। २

अर्हत्सिद्धचैत्य–श्रुत–धर्म–साध्वाचार्योपाध्याय–प्रवचनदर्शनेषु विनयः। ३

मनोवाक्कायानां (शुद्धित्रिकं) शुद्धिः। ४

शङ्का–काङ्क्षा–विचिकित्सा–कुलिङ्गिप्रशंसा–संस्तवा दूषणानि। ५

प्रावचनिक–धर्मकथक–वादी–नैमित्तिक–तपस्वी सविद्य–सिद्ध–कवयः प्रभावकाः। ६

दिनकृत्यनिपुणता–तीर्थसेवा–प्रवचनभक्ति–प्रभावना–स्थैर्याणि भूषणानि। ७

शम–संवेग–निर्वेदानुकम्पास्तिक्यं चिह्नानि। ८

वन्दन–नति–दानानुप्रदानाऽऽलाप–संलापा

[illegible]

स्थानानि । १३

(सम्यग्दर्शनम्) द्रव्यभावतो द्विविधम् । १४

जिनोक्ततया तत्त्वश्रद्धाऽऽद्यम् । १५

न्यासादिभिरन्त्यम्

दीपकरोचककारकैः उपशमक्षयोपशमक्षयभवैर्वा त्रिधा । १७

निसर्गादिभिर्दशधा । १८

लाभेऽपार्धपुद्गलः संसारः । १९

[illegible]

देवादिषु वन्दनाः ।

यथाशक्ति पूजादि-नियमयुतः । २६

नाविरतिः । २७

न,अल्पत्वादसद्भिसद्भेव । २८

अवगिपि माननीया गुरवः । २९

उचितस्थितिः । ३०

कर्त्तव्यं दानादि । ३१

भगवत्पूजा—श्रुति—भावना—प्रवर्तन—यतिविचारमृत्यवलोकादि । ३२

...पार्थजिज्ञाला

...ागपददर्शनधारणे । ३३
भगवन्मूर्त्तिक्रिया । ३४
तद्वचनलेखनम । ३५
मङ्गलजापः । ३६
चतुःशरणगमनम । ३७
दुष्कृतगर्हा । ३८
सुकृतानुमतिः । ३९
मैत्रीप्रमोदकारुण्यमाध्यस्थ्यानि सत्त्वगुणाधिकक्लिश्यमानाविनेयेषु । ४०
उपकारिस्वजनेतर-सामान्यगता आद्या । ४१
सुखमात्रसद्धेत्वनुबन्धिशिवगता द्वितीया । ४२
मोहासुखसंवेगान्यहितयुता तृतीया । ४३
करुणानुबन्धनिर्वेदतत्त्वसाराऽन्त्या । ४४
कल्याणाकल्याणमित्रसङ्गत्यागौ । ४५
कर्मविपाकविचारः । ४६
न्यायसम्पन्नविभवः । ४७
शिष्टाचारशंसकः । ४८
पापभीरुः । ४९
प्रसिद्धदेशाचारः । ५०
नावर्णवादी । ५१
सुस्थानवासः । ५२
गर्हितेऽप्रवृत्तः । ५३
शुश्रूषाश्रवणग्रहणधारणोहापोहार्थविज्ञानतत्त्वविचारणावान् । ५४
प्रत्यहं धर्मश्रोता । ५५
अन्याबाधेन त्रिवर्गसाधकः । ५६
अनाग्रहः । ५७
परोपकारैकक्रियः । ५८
जितकामक्रोधलोभमानमदहर्षः । ५९
गुणानुरागः । ६०
सुस्वाध्यायः । ६१

मनोमात्रगोचरं संयम-
विशुद्धिनिबन्धनं मनः-
पर्यायम् । २५

सर्वद्रव्यपर्यायविषयं
केवलम् । २६

अस्पष्टं परोक्षम् । २७

स्मरणप्रत्यभिज्ञानतर्कानु-
मानागमभेदात् तत्पञ्च-
प्रकारम् । २८

संस्कारप्रबोधोद्भवं स्मरणं
यथा तदिति । २९

प्रत्यक्षस्मरणहेतुकं सङ्क-
लनात्मकं प्रत्यभिज्ञानं
यथा तज्जातीयोऽयं
गोपिण्डः । ३०

अन्यथानुपपत्तिनिर्णाय-
कस्तर्कः यथा धूमः
सत्येव वह्नौ । ३१

लिङ्गाल्लिङ्गिज्ञानमनुमानम् । ३२

स्वार्थेतरभेदाद् द्वेधा । ३३

लिङ्गग्रहणतर्कजं स्वार्थम् । ३४

अन्यथानुपपन्नो हेतुः । ३५

अप्रतीतानिराकृताभी-
प्सितो लिङ्गी । ३६

पक्षो लिङ्गिविशिष्टो
धर्मी । ३७

विकल्पितः प्रमित उभय-
रूपो वा । ३८

पक्षहेतुवचनं परार्थमनु-
मानम् । ३९

तद्वत् प्रत्यक्षेऽपि । ४०

तथोपपत्त्यन्यथानुपपत्तितो
द्विधा हेतुप्रयोगः । ४१

मन्दमतिव्युत्पत्तये
दृष्टान्तादि । ४२

अन्यथानुपपत्तिनिर्णयस्थानं
दृष्टान्तः । ४३

साधर्म्यवैधर्म्याभ्याम् । ४४

पक्षे हेतोरुपसंहार
उपनयः । ४५

साध्यस्य तु निगमनम् । ४६

प्रागभावः प्रध्वंसाभाव

[illegible]
[illegible] । [illegible]
[illegible]
[illegible] । [illegible]
[illegible]
द्वितीयः । [illegible]
[illegible] । [illegible]
तादात्म्याभावोऽन्त्यः । [illegible]
द्विविधोपलब्धिः अविरुद्धा
विरुद्धा च । ५२
अविरुद्धा विधौ व्याप्य-
कार्यकारणपूर्वचरोत्तर-
चरसहचरभेदात् षोढा । ५३
अन्त्या प्रतिषेधे सस्वभावा
सप्तधा । ५४
द्विधैवानुपपत्तिः । ५५
आद्या प्रतिषेधे स्वभावव्या-
पककार्यादिना सप्तप्रकारा । ५६
अन्त्या विधावपूर्वाग्रचरा । ५७
आप्तवचनजातमर्थज्ञान-
मागमः । ५८

[illegible]
[illegible] । [illegible]
[illegible]
[illegible] । [illegible]
[illegible]
[illegible] । [illegible]
[illegible]
[illegible] सप्तभङ्गीं । [illegible]
स्यात् सत्, स्यादसत्,
स्यात्सदसत्, स्यादवक्त-
व्य- स्यादस्त्यवक्तव्य–स्यान्ना-
स्त्यवक्तव्य, स्याद-
स्तिनास्त्यवक्तव्येति
विधिनिषेधक्रमोभय-
युगपदुभयविधि–युगपदुभय
निषेधयुगपदुभयक्रमत
उभययुगपदुभयैः । ६४
प्रतिपर्यायमेवं सम्भ-
वात् प्रतिवस्तुन्यनन्ताः
सप्त भङ्गयः । ६५

कालादिभिरभेदवृत्ति-
प्राधान्यादभेदोपचाराद्वा
सकलादेशरूपा । ६६

विपर्ययाद् विपरीता । ६७

सामान्यविशेषाद्यने-
कान्तात्मकं वस्तु विषयः । ६८

प्रतिव्यक्ति तुल्या
परिणतिस्तिर्यक्सामान्यं
गोत्वादि । ६९

पूर्वोत्तरपरिणामानुयायि
ऊर्ध्वताख्यं कटककङ्क-
णानुगामि काञ्चनवत् । ७०

सहभावी विशेषो गुणः
ज्ञानदर्शनादिः । ७१

क्रमभावी तु पर्यायः
सुखदुःखादि । ७२

प्रमाणाद् भिन्नाभिन्नं
फलम् । ७३

अनन्तरं व्यामोहनिवृत्तिः । ७४

पारम्पर्येण हानोपादानो-
पेक्षाबुद्धयः । ७५

स्वरूपसङ्ख्याविषयफल-
विपर्यासाच्चतुर्धा
तदाभासाः । ७६

सन्निकर्षाद्येकादिसामा-
न्यादिभिन्नादि च क्रमेण । ७७

विभङ्गः पारमार्थिके । ७८

विषयसुखं व्यावहारिके । ७९

अननुभूते तदिति ।
स्मरणे । ८०

युगलजाते सोऽयं
अनेनायं तुल्य इति
च प्रत्यभिज्ञायाम् । ८१

अव्याप्ते व्याप्तिस्तर्के
यत्र वह्निस्तत्र धूम
इति यथा । ८२

प्रतीतनिराकृतानभि-
मताः पक्षे । ८३

प्रत्यक्षानुमानागम-
लोकस्ववचनैरनेकधा-
निराकृतः । ८४

असिद्धविरुद्धानेकान्ति-
का हेतौ । ८५
निर्णीतसन्दिग्धविपक्ष-
वृत्तितयाऽन्त्यं द्विधा । ८६
असिद्धसाध्यसाधनोभय-
सन्दिग्धसाध्यसाधनो-
भयानन्वयाऽप्रदर्शित-
विपरीतान्वयाः साधर्म्ये । ८७
असिद्धसाध्यसाधनोभय-
सन्दिग्धसाध्यसाधनो-
भयव्यतिरेकाव्यतिरेका-
प्रदर्शितविपरीतव्यतिरेकै-
र्वैधर्म्ये । ८८
अनाप्तवचनमागमे । ८९
वादिप्रतिवादिसभ्यसभा-
पतयो वादाङ्गानि । ९०
स्वीकृतान्यधर्मस्थापनन्य-
क्कृतये साधनदूषणे वादः । ९१
विजिगीषुस्तत्त्वनिर्णिनी-
पुश्च वादिनौ । ९
अन्त्यो द्विधा गुरुः
शिष्यश्च । ९
प्रतिवाद्यपि । ९
प्रत्यारम्भकत्वात् । ९
उभयागमपटुक्षान्ति-
माध्यस्थ्यसम्पन्नाः सभ्याः । ९
तत्त्वप्रकाशेन कथा-
विश्रामकः सभापतिः । ९
जिगीषुणा यावत् स्फूर्ति
तत्त्वनिर्णिनीषुणा यावत्तत्व-
निर्णयं च वक्तव्यम् । ९
तत्त्वप्रतिश्रुतिमोहनाशादि
फलम् । ९
प्रवचनप्रभावनापि । १००
इतिपुरुषार्थजिज्ञासायां
द्वितीयाह्निके द्वितीयोऽध्यायः ।

तृतीयाह्निके प्रथमोऽध्यायः।

एकधर्मप्राधान्येन वस्तुविवेको नयः।	१	भिगन्ता ऋजुसूत्रः सम्प्रति सुखविवर्त्त इति।	१०
द्रव्यार्थिकः पर्यायार्थिकश्च।	२	पर्यायार्थिकः शब्दसमभिरूढैवम्भूतभेदः।	११
आद्यो नैगमसङ्ग्रहव्यवहारर्जुसूत्रभेदात् चतुर्धा।	३	कालादिभेदेनार्थभेदकः शब्दः बभूव तट इत्यादि।	१२
नान्त्य एवम्।	४	पर्यायशब्दानां नानार्थत्वं समभिरूढः इन्दनादिन्द्र इत्यादि।	१३
द्रव्यावश्यकोक्तेः।	५	क्रियाविशिष्टं वाच्यमेवम्भूत इन्दनमनुभवन्निन्द्रः।	१४
धर्मधर्मिणोः प्रधानोपसर्जने नैगमः सच्चैतन्यमात्मनि, वस्तुपर्यायवद् द्रव्यं, क्षणं सुखी विषयासक्त इत्यादि।	६	इतरापलापी तदाभासः वैशेषिकाद्वैतवादिचार्वाकतथागतादि।	१५
सन्मात्रग्राही सङ्ग्रहः।	७	सप्तभङ्ग्यत्रापि।	१६
परोऽपरश्च सदविशेषाद्विश्वमेकं, द्रव्यत्वाविशेषाद् द्रव्यमेकं चेत्यादि।	८	फलं प्रमाणवत् प्रमाणांशत्वाद् नयस्य।	१७
तद्विशेषभृद् व्यवहारः द्रव्यं पर्यायो वा सत्।	९	सम्पूर्णार्थे स्याद्वादश्रुतम्।	१८
वर्त्तमानक्षणस्य पर्यायतोऽ-		नावतारः सर्वेषाम्।	१९
		आदित्रयेण प्रायः।	२०

[illegible]		[illegible]
आगिकः ।		[illegible]
[illegible] ।		[illegible]
नाकारणमनित्यम् ।		[illegible]
अनुपलम्भात् पक्रोशी ।	९७	[illegible] ।
[illegible] ।	९८	[illegible] ।
अहं गुणस्तिष्ठति ।	९९	[illegible] ।
भ्रान्तः ।	१००	[illegible] ।
बुद्धिगमकः ।	१०१	नेश्वरः ।
न, ज्ञानसमानाधिकरणकत्वात् ।	१०२	सर्वज्ञतादिगुणः ।
असम्भवि जडा बुद्धिः प्रकृतिजा चेति ।	१०३	न कर्तादिः ।
ज्ञानादिधर्मः ।	१०४	तदुक्ताचारानाचारात् ।
समवायी ।	१०५	साध्याभावात् ।
न, समवायासमवायात् ।	१०६	अशरीरः ।
सदानुपलम्भः ।	१०७	न योन्यादि ।
आवारकात् (अदृष्टात्) ।	१०८	नान्यादृष्टोद्भवम् असङ्क्रमं तत् ।
वैचित्र्यात् ।	१०९	असाधनान्नाक्रमिकं क्रमिकं वा ।
नाभेदको भेदः ।	११०	अभोगोऽदृष्टस्य ।
		सदैवम् ।

दोषोऽस्य । १३०
प्रवर्त्तकोऽनीत्यादौ । १३१
नीत्यादौ चेत्तथा न । १३२
अचेतनं कर्तृ । १३३
लोहोपलौषधादिवत् । १३४
भोग्यमन्यत्र । १३५
दूरेऽपि । १३६
न संयोगः । १३७
न प्रयासः । १३८
सर्वगतः । १३९
नादृष्टगुणत्वात् । १४०
मरणाद्यभावः । १४१
भूतजचैतन्याद्यापत्तिः । १४२
अस्मरणम् । १४३
असंसारः । १४४
शरीरासम्बन्धः । १४५
स्वादृष्टाद्यभावः । १४६
सर्वत्र ज्ञानम् । १४७
स्वभोगायतने । १४८
न च भोगोऽन्यस्यान्यत्र । १४९
अत्रैव पुनरुत्पादादि । १५०
नाऽणु । १५१
समग्रशरीरे ज्ञानाभावात् । १५२
प्रदीपवत् । १५३
न, मूर्त्तत्वाद् व्याप्तेः । १५४
जघन्यावगाहनेति तत्त्वम् । १५५
नैकः । १५६
पृथगुपलब्धेः । १५७
उन्मादः । १५८
जलचन्द्रवच्चेत् । १५९
शरीरानारम्भात् । १६०
अदृष्टवैफल्यात् । १६१
न बिम्बं व्यापकम् । १६२
गत्यादेर्न्यूनाधिक्यम् । १६३
नारूपि बिम्बम् । १६४
आकाशस्य जले । १६५
मूर्त्तानां तत् । १६६
श्रुतिविरोधः १६७
जीवत्वं सर्वेष्विति । १६८
तन्मात्रं न । १६९
प्रमाणाप्रामाण्यात् । १७०
नाप्रमेयं प्रमाणम् । १७१

नाध्यक्षेऽनुपपन्नम् । १७२ चतुर्थशुक्लात्

भ्रान्तं चेच्छ्रुतिजम् । १७३ नायोगस्य ।

ज्ञानविषयमिति तत्त्वम् । १७४ तत्तथा ।

अमूर्त्तम् । १७५ आदेरन्तः ।

द्रव्यं चेन्नावारकम् । १७६ न, ध्वंसानागतादिवत् ।

गुणत्वे ज्ञानादिवत्

न साधनम् ।

प्राशस्त्यम् । १७७ अत्रापि ।

अनुग्रहोपघातकारि च न । १७८ ज्ञानादि ।

न मनआद्यणुग्राहि । १७९ स्वरूपं तत् ।

प्रयत्ननाश्यम् । १८० अनावृतिमन्तः ।

नाऽनादित्वात् । १८१ रिक्तताऽस्य ।

प्रागभावातीतादिवत् । १८२ नाऽऽनन्त्यात् ।

सन्तत्या । १८३ कालोऽनन्तः ।

सुवर्णमृत्तिकावत् । १८४ स्तोकस्तत्रांग्यः ।

आ सप्तनिसागरेभ्यः । १८५ अनन्तः ।

अनुपायः । १८६ तदनन्तगुणाः ।

बन्धविरुद्धसंघातः । १८७ न स्थानं लोकस्यासङ्ख्यत्वात् ।

अन्यनाशकत्वेऽपि

बन्धः ।

नाशोनात् । १८८ अनन्ता अवगाढा अप्रलोक

न नाशः । १८९ एकस्यां तनौ ।

१९० विरुद्धम् ।

ारूपित्वात् । २१०
अलोके । २११
गतिसाधनाभावात् । २१२
तत्रापि । २१३
जीवपुद्गलयोगा-
भावापत्तेर्न । २१४
स्थितिः । २१५
अनन्तमाकाशम् । २१६

द्वितीयोऽध्यायः ।

औपशमिकक्षायिक-
मिश्रौदयिकपारिणा-
मिका भावाः । १
उदीर्णानुदीर्णक्षयो-
पशमाभ्यामाद्यः । २
मोहस्य । ३
शेषघातिप्रदेशोदय-
विष्कम्भाभावात् । ४
नित्यं केवलमन्यथा । ५
सम्यक्त्वचारित्रे । ६
ग्रन्थिभेदे तथा
परिणामभेदादावाद्यम् । ७
संसारे आ चतुर्भ्यं
औपशमिकश्रेणिः । ८
तत्र द्वयमप्यदः । ९
रसप्रदेशरोधादाऽऽ-
न्तर्मुहूर्तात् । १०
निःसत्ताकक्षयोद्भवः
क्षायिकः । ११
अष्टानामपि । १२
चतुर्णां त्रयोदशे । १३
सम्यक्त्वचारित्रकेवल-
ज्ञानदर्शनदानलाभ-
भोगोपभोगवीर्याणि । १४
अनन्तानुबन्धिक्रोध-
मानमायालोभसम्य-
क्त्वमिथ्यात्वतदुभ-
यक्षयैराद्यम् । १५
चत्वार आद्याश्चारित्र-
मोहः । १६

ापक्षागमा अप्येवम ।	४२	अविश्वासोऽन्यथा ।	५४
्ष्टेष्टविरोधात् ।	४३	अनुमेयत्वेन कस्यचित् प्रत्यक्षं मेयम् ।	५५
्वस वेदनसिद्धजीवत-च्छरीरव्यापिता–कर्तृता भोक्तृता–प्रत्यभिज्ञाप-लापिनो लोकायत-नैयायिकवैशेषिकसा-ङ्ख्यवेदान्तिकबौद्धाः ।	४४	संशयविच्छेदादेरनी-दृग्वतोपि प्रतीतिः ।	५६
स्वीकृतोपदेश्योपदेश-कत्वादिविरुद्धनित्या-नित्यत्वाभ्युपगमाः ।	४५	अपौरुषेयं विश्वास्यम ।	५७
ःमेव नाप्रतीतेरताद्दग्वता।	४६	नासम्भवात् ।	५८
ानस्य तारतम्यवत्त्वात् ।	४७	द्रव्येण तथात्वे न तथा परसिद्धान्ताङ्गी-कृतिश्च ।	५९
सर्वथाऽभावः नात्म-स्वभावात् ।	४८	तत्प्रामाण्याप्रामाण्ये वक्तृगुणदोपोद्भवे	६०
न परमश्रुतेऽन्तः ।	४९	कर्त्तृस्मृतेः	६१
शेपज्ञेयसत्त्वात् ।	५०	संस्कारे मानाभावः ।	६२
न लङ्घनादिवत् ।	५१	वुद्धिशिल्पिकल्पनाऽ-तीन्द्रिये ।	६३
संस्कारभावाच्चतथा ।	५२	अर्थानियमः ।	६४
वीक्ष्य सर्वत्र प्रतिपेधे स्वयं तद्वान् ।	५३	शेपमुखत्रयेण कथम ।	६५
		पूर्वमुखोद्भवेऽतिशयात् ।	६६
		पृथक् पृथक् ।	६७
		यथा ज्ञानोपदेशात् ।	६८

अपृथक् तत् । ६९
बौद्धाद्यास्तथा । ७०
नानाप्तत्वात् । ७१
अज्ञानाद्यष्टादश-
दोषहीन आप्तः । ७२
अन्यथा सत्यत्वसन्देहः । ७३
न गणधरास्तथा । ७४
तथाकर्मणः । ७५
सर्वज्ञसाक्षित्वात् । ७६
मूर्तिचरितागमैरयं तथा । ७७
भव्यप्रबोधी किम्? । ७८
सर्वानुग्राहकः । ७९
प्रकृतिक्लिष्टोऽन्यः । ८०
असमकर्मा चेत् । ८१
समुद्घातेन समीकरणम् । ८२
आ षण्मासात् ।
पीठाद्यनादानात् ।
आवर्जीकरणं सर्वेषाम् । ८३
न त्रिय उदयं । ८४
सम्यग्दर्शनादेः । ८५
न चारित्रं लज्जाऽ-
सहिष्णुत्वात् । ८६
लज्जाराहित्यं स्वभावात् । ८७
तपः प्रधानमत्र तच्च
तासां विशेषेण । ८८
भावनाविशेषेण । ८९
मल्लीनाथवत् । ९०
न वस्त्राद्येतद्विरोधि । ९१
केवलानित्यतापत्तेः
कथञ्चित्तत्सङ्गे । ९२
न मूर्च्छा । ९३
समानमत्रापि । ९४
शरीरवन्निर्ममत्वम् । ९५
व्यवहारलोपः । ९६
अधिकस्याधिकरणत्वात् । ९७
जिनवत्तच्छिष्याः । ९८
न, सदा तेषां
तदभावाभावात् । ९९
उपदेशप्रव्राजनादि च
छाद्मस्थ्ये । १००
प्रक्षालनादिना व्याघातः । १०१
धर्मध्यानादि ततः । १०२

ापादानसमितिर्वैया-		व्यावृत्तिर्विशेषः ।	११८
्यग्रमार्जनसंयमेऽ-		(वादी-) पदार्थरूपौ ।	११९
्लुम्शातिमरक्षाहारा-		भिन्नं सामान्यम् ।	१२०
्क्षुणाद्यभावाश्चाभावे ।	१०३	न. सम्बन्धकायोगात् ।	१२१
्लुत्रैविध्यादि च तस्या-		समवायेन ।	१२२
तद्भावे ।	१०४	सर्वत्र ।	१२३
ापवादात् ।	१०५	नित्यौ ।	१२४
ौविके ।	१०६	उत्पत्तिमत्सामान्यवत् ।	१२५
‍जिनकल्प एवम् ।	१०७	न ज्ञानं व्यक्तिमन्तरा ।	१२६
्संहननादिवत्त्वात् ।	१०८	न च तदन्तरेण तस्य ।	१२७
औधिकं तु तस्यापि ।	१०९	न समवायः प्रत्यक्षः ।	१२८
ाचनापरिष्ठापन्ने ।	११०	सामान्ये च न तद्वत्	
नाहारवत् ।	१११	सत्यपि सत्प्रत्यय-	
मयम् ।	११२	गोचरे ।	१२९
धिकरणे च शरीरेऽपि ।	११३	न चावच्छेदकं भिन्नमेव ।	१३०
्रहिष्णुताभयत्र ।	११४	न च न तद्वत्ता ।	१३१
उपसर्जनीकृतविशेषः		अभेदेऽपि तद्दर्शनात् ।	१३२
सामान्यमुख्यकोऽखिलार्थ-		आत्माकाशादावपि क्षणं	
ोधः केवलदर्शनम् ।	११५	निर्गुणत्वापत्तेः ।	१३३
उभयात्मकः पदार्थः ।	११६	अवाच्यतापत्तेश्च ।	१३४
अनुवृत्तिः सामान्यम् ।	११७	प्रकारीभूतमाकाशविशेष-	

[illegible] । ६९
[illegible] । ७०
[illegible] । ७१
[illegible]
[illegible] आप्तः । ७२
अन्यथा [illegible] । ७३
न [illegible]तथा । ७४
तथाकर्मणः । ७५
[illegible]त्वात् । ७६
मूर्तिनग्नितागमैक्यं तथा । ७७
भव्यश्वेताची किम् ? । ७८
सर्वानुग्राहकः । ७९
प्रकृतिश्लिष्टोऽन्यः । ८०
असमक्रमा चेत् । ८१
समुद्घातेन समीकरणम् । ८२
आ षण्मासात् ।
पीडावचनादानात् ।
आवर्जीकरणं सर्वेषाम् । ८३
न स्त्रिय इदम् । ८४
सम्यग्दर्शनादेः । ८५
न चारित्रं लज्जाऽ-
[illegible] । ८६
[illegible] । ८७
[illegible]
[illegible] । ८८
[illegible] । ८९
[illegible] । ९०
न [illegible] । ९१
[illegible]
कथंचित्[illegible] । ९२
न मूर्छा । ९३
समानमत्रापि । ९४
शरीरनिर्ममत्वम् । ९५
व्यवहारलोपः । ९६
अधिकरण्याधिकरणत्वात् । ९७
जिनवच्छिष्याः । ९८
न, सदा तेषां
तदभावाभावात् । ९९
उपदेशप्रव्राजनादि च
छाद्मस्थ्ये । १००
प्रक्षालनादिना व्याघातः । १०१
धर्मध्यानादि ततः । १०२

आपादानत्वविनिवेशा-
द्युत्पन्नात्मनस्तत्समवे-
दनस्यानित्यत्वादाना-
वैगुण्याद्याश्रयाभावे । १०३
सद्भावविपर्यासादि च तथा-
स्तद्भावे । १०४
अपवादात् । १०५
लौकिके । १०६
निन्दकत्व एवम् । १०७
संहननादिवत्वात् । १०८
औपधिकं तु तस्यापि । १०९
याचनापरिष्वापत्ते । ११०
नाहारवत् । १११
मयम । ११२
अधिकरणे च शरीरेऽपि । ११३
सहिष्णुताभयत्र । ११४
उपसर्जनीकृतविशेषः
सामान्यमुख्यकोऽखिलार्थ-
बोधः केवलदर्शनम् । ११५
उभयात्मकः पदार्थः । ११६
अनुवृत्तिः सामान्यम् । ११७
व्यावृत्तिर्विशेषः । ११८
(वैशे०) पदार्थैकत्वौ । ११९
भिन्नं सामान्यम् । १२०
न सम्बन्धकायोगात् । १२१
समवायेन । १२२
सर्वत्र । १२३
नित्यौ । १२४
उत्पत्तिमत्सामान्यवत् । १२५
न ध्यानं व्यक्तिमन्तरा । १२६
न च तदन्तरेण तस्य । १२७
न समवायः प्रत्यक्षः । १२८
सामान्ये च न तद्वत्
सत्यपि सत्प्रत्यय-
गोचरे । १२९
न चावच्छेदकं भिन्नमेव । १३०
न च न तद्वत्ता । १३१
अभेदेऽपि तद्दर्शनात् । १३२
आत्माकाशादावपि क्षणं
निर्गुणत्वापत्तेः । १३३
अवाच्यतापत्तेश्च । १३४
प्रकारीभूतमाकाशविशेष-

[illegible] । १३५

[illegible] । १३६

[illegible] समानता । १३७

न भिन्ना । १३८

अन्यत्रापि तद्वत् । १३९

देशकार्त्स्न्य[illegible]योगात् । १४०

सर्वगतत्वापत्तिः । १४१

विशेषाऽपि । १४२

तद्वत्स्वयं व्यावृत्तेः । १४३

एतद्व्यवितता नान्यत्र । १४४

अपेक्षयैव सामान्यविशेषौ । १४५

संवलितौ । १४६

सर्वत्र । १४७

इमे युगपद् । १४८

न, समयान्तरोपयोगात् । १४९

छद्मस्थापेक्षम् । १५०

अनन्तत्वव्याघातात् । १५१

[illegible] । १५२

[illegible] । १५३

[illegible] । १५४

[illegible] । १५५

[illegible] । १५६

[illegible] न तत् । १५७

[illegible]परम् । १५८

न च छद्मस्थदर्शनं ज्ञानकारणम् । १५९

सङ्ग्रहापेक्षम् । १६०

ऋजुसूत्रापेक्षम् पार्थक्यम् । १६१

दर्शनं ज्ञाने न । १६२

विशेषेणावबोधात् । १६३

गौणमुख्यतया भिन्नता । १६४

दर्शनचातुर्विध्यमेवम् । १६५

सर्वविषयत्वदर्शनाय । १६६

नैगमापेक्षम् । १६७

विचित्रा सूत्रगतिर्नयप्रवृत्तिश्च । १६८

अविच्छिन्नसत्पारम्प-
र्यान्नाभिनिवेशः । १६९
ऋजोर्गुरुवाक्यात्तथा-
त्वाङ्गीकृतौ न
मिथ्यात्वम् । १७०
क्षायिक एवैते । १७१
सम्पूर्णोत्पत्तेः । १७२
तथावार्ये तदावरणा-
पगमात् । १७३
वित्ते पात्रे याचने
च विसर्गो दानम् । १७४
प्राप्तिस्तथैव लाभः । १७५
सत्यकदर्यतान्नादेः
स्वापेक्षो भोगः । १७६
वस्त्रादेस्तथात्वमुपभोगः । १७७
कार्यनान्तरीयकदुःखा-
भीरुतयोत्साहो वीर्यम् । १७८
कृतिस्तु यथैतत्कारणम् । १७९
कथं सिद्धादौ ? । १८०
आत्मन आत्मगुणा-
पेक्षाणि । १८१
एकशः । १८२
अनावृत्तेः । १८३
अनौपधिकानि । १८४
सदकारणं नित्यम् । १८५
स्वरूपमेव । १८६

चतुर्थाह्निके प्रथमोऽध्यायः ।

उदीर्णक्षयानुदीर्णो-
पशमाभ्यां मिश्रः । १
प्रदेशानुभवस्तु । २
अनावृत्तौ क्षयानुपपत्तेः । ३
संशयादिस्ततः । ४
नाघातिनां गुणाऽना-
वारकत्वात् । ५
दृश्यते वेदनादेः । ६
नावेद्यादित्वप्रसङ्गात् । ७
यावद्भवानि चैतानि । ८
न च देशतः क्षयवत्त्वा-
भावान्न सर्वथापि । ९
उदीर्णक्षयकरणात् । १०
न च न तत्क्षये गुणः । ११

स्वातन्त्र्योत्पत्तेः । १२
आवारकत्वम् । १३
इन्द्रियादिवदुपष्टम्भकत्वम् । १४
यावच्छक्ति । १५
क्षये च स्वस्वरूपाविर्भावः । १६
ज्ञानाज्ञानदर्शनदानादिसम्यक्त्वचारित्रदेशविरतयश्चतुस्त्रित्रिपञ्चैकैकैकाः । १७
अभ्रेणेवार्कस्य केवलावारकेनावृतस्य कटविवरप्रभेव मतिश्रुतावधिमनःपर्यायाणि । १८
न तदेषां क्षायिकता । १९
पुनरावरणोपलम्भात् । २०
न चावृते न प्रभा । २१
न च न कटविवराणां ह्रस्वदीर्घता । २२
न सर्वत आवृते जडता । २३

प्रदेशाष्टकस्थितेः । २४
चैतन्योपलब्धेः । २५
न चैकेन्द्रियापर्याप्तकादेर्नेन्द्रियमनसी । २६
अनिन्द्रियमोघज्ञानम् । २७
कर्मवेदनाभावोऽप्यन्यथा । २८
न च क्षयः । २९
दृश्यमानं च । ३०
नित्यश्च जीवः । ३१
कथं ज्ञानं पञ्चधा । ३२
आवरणपञ्चविधत्वेऽन्योन्याश्रयः । ३३
अनुभूयते चानेकधा । ३४
सङ्क्षेपे च किं न द्विधा । ३५
पञ्चस्वन्तर्भावात् । ३६
हेतुस्वरूपादिना पञ्चधात्वम् । ३७
स्मृतिसञ्ज्ञाचिन्ताभिनिबोधा मतौ । ३८
बहुबहुविधक्षिप्रानिश्रितासन्दिग्धध्रुवाणां सेतराणा-

मर्थस्यावग्रहादि । ३९
समयः । ४०
कारणम् । ४१
उपमानं प्रत्यभिज्ञाने । ४२
सादृश्येन भिन्नता चेत् । ४३
विसादृश्ये नान्यदपि । ४४
अस्तु चेत्तत्र भावो द्वयोः । ४५
अर्थापत्तिस्तर्केऽनुमाने वा । ४६
न व्याप्त्यादि । ४७
अस्त्येवान्यथाकल्पनानुपपत्तेः । ४८
न पक्षधर्मतादि । ४९
सति वा तथोपपत्त्यनुपपत्तिभेदत्वाद्धेतोः । ५०
आगमादिनापि सा । ५१
अभावसम्भवैतिह्यप्रातिभानां यथायथम् । ५२
न भावात् पृथगभावः । ५३
तर्कादेस्तज्ज्ञानम् । ५४
सम्भव औत्पातिक्यादौ । ५५
ऐतिह्यमागमे । ५६

केवलादर्वाक् प्रातिभम् । ५७
न स्मृतिः । ५८
अनुमानाङ्गम् । ५९
नापूर्वार्थज्ञानम् । ६०
धारावाहिकेऽपि । ६१
वर्त्तमानतया पूर्वता । ६२
अतीततयात्र । ६३
स्मार्तं चाधुना । ६४
न सञ्ज्ञाऽनुभवस्मृतिमयत्वात् । ६५
विशिष्टबोधात् । ६६
विनिगमनाविरहः । ६७
अनुभवात् स्मृतेः । ६८
विशकलितेन न पक्षधर्मतादिबोधः । ६९
न तर्कः । ७०
अनुमानहेतुः । ७१
कल्पना । ७२
प्रत्यक्षादिमवा । ७
व्यभिचारिणी । ७
नान्यथानुपपत्तौ ।

सन्देहो[illegible]ः ।	७६	[illegible]पि ।
निर्णयादः ।	७७	न न [illegible]ः ।
मनःपरिणामः ।	७८	श्रुते[illegible]ः ।
संस्काराज्ज्ञानम् ।	७९	न न तथा[illegible]
नेहाया भेदः ।	८०	[illegible]कम् ।
तन्मूलं ।	८१	आभ्यन्तरमपि ।
अपायः ।	८२	नेत्रविकारादेः ।
तत्पूर्वकत्वात् ।	८३	अतीन्द्रियाणां न ।
अनिन्द्रियभवः ।	८४	सति तद्धेतौ ।
धृतधारणस्य ।	८५	न सम्बन्धप्रतिपत्तिः
नापूर्वता ।	८६	पारिशेष्यात्तन्निर्णयः
ज्ञायते नवम् ।	८७	स्मृत्यादीन्द्रियानि
नानुमानं व्याप्तेर्व्याप्तिप्रसङ्गात् ।	८८	योद्भवम् । श्रुतमपि ।
तदुत्पत्ते न प्रत्यक्षप्रामाण्यम् उपदेशपर्यनुयोगादि च ।	८९	उपदेशापेक्षम् । नैकेन्द्रियादीनाम् स्वाभाविकाक्षरोपः
व्यभिचारितोभयत्र ।	९०	नानुभूयते ।
तद्वत् प्रमाणम् ।	९१	आहारादिग[illegible]
प्रत्यक्षं कथम् ।	९२	अस्ति च सञ्[illegible]
यत्र तज्ज्ञानम् ।	९३	न श्रुती[illegible]

द्रव्यतः । ११४
न तदभावे तत् । ११५
दृश्यते वकुलादीनाम् । ११६
अकारणानि । ११७
तदन्तरा न तद्विपयोपलम्भः । ११८
परस्परव्याहतम् । ११९
लौकिकेऽपि । १२०
आप्तस्य तथा । १२१
अत्रापि । १२२
न प्रत्यक्षः । १२३
मूर्त्तेश्चरितादागमाच्च । १२४
अन्त्ये आत्माश्रयः । १२५
नेतरथापि तत्सिद्धेः । १२६
अन्येऽपि । १२७
स्युश्चेद् भवन्तु । १२८
हितमयं मुमुक्षुगृहीतं पूर्वापराविरोधि च तद्वाक्यम् । १२९
हिंसानृतादिप्रवर्त्तकं नृशंसादिगृहीतं चेतरस्य । १३०

कषच्छेदतापशुद्धम् । १३१
पूजादि कथम् ? । १३२
विहाशादिवत् । १३३
तदप्यसत् । १३४
न संयमाचारः । १३५
तन्निमित्तं च तत् । १३६
ततो निर्वाणम् । १३७
नान्यत्रैवम् । १३८
अन्यफलभावात् । १३९
अत्रापि देवत्वादि । १४०
अनुषङ्गादेः । १४१
इतरत्रापि । १४२
न शमाद्यनुष्ठानाभावात् । १४३
कारणानुरूपं च कार्यम् । १४४
किञ्चित् कल्पितम् । १४५
नाविरोधात् । १४६
तदतथात्वे इतरदपि । १४७
आपेक्षिकं चादेशान्तरम् । १४८
व्याख्यानतोऽर्थप्रतिपत्तिः । १४९

नाप्तोपदेशः । १५०

तदेव तदुपदेशः । १५१

दृश्यते चोल्लेखोऽप्यस्य । १५२

सर्वं चेत् । १५३

अनागमिकम् । १५४

पुराणादि । १५५

निर्मूलम् । १५६

'अङ्गादि मूलम् । १५७

कथं व्युच्छेदस्तस्य सर्वथा ? । १५८

प्रमाणपरावृत्तिः । १५९

पुस्तकारोहणे । १६०

तत्कर्तृवचनम् । १६१

पूर्वोदितम् । १६२

प्रतिबिम्बादिवत् सङ्कोचः । १६३

न यथार्थता । १६४

पुराणादौ तु वार्त्तैव न । १६५

तदुद्धारः । १६६

तदेव चेदम् । १६७

दुपदेशः । १६८

केन शिष्टम् ? । १६९

गणभृद्भिः । १७०

न सर्वज्ञाः । १७१

सर्वज्ञध्वनेः । १७२

शब्दः । १७३

न वर्णोल्लेख्यः । १७४

सर्वदा किम् । १७५

केवले । १७६

सर्वत्र । १७७

व्याख्याने । १७८

न प्रत्यय आगमेषु । १७९

लब्धेर्गणधराणामवगतिः । १८०

अवर्णत्वे कल्पनैव । १८१

क्षायोपशमिकम् । १८२

वाग्योगस्तेषाम् । १८३

कृतकृत्यः । १८४

देशतः । १८५

निष्फला । १८६

तीर्थंकृत्कर्मक्षयंकरी । १८७

तदुद्देश्यको बन्धः । १८८

पुनः । १८९
न कषायादिः । १९०
अव्याबाधो मुक्तः । १९१
गणधराणां का कृतिः ? । १९२
ग्रथनम् । १९३
अर्थो न तथा । १९४
विस्तृतः । १९५
तीर्थकृच्च सर्वज्ञः । १९६
अतस्तदाराधनैव धर्मः । १९७
व्याख्यानमितरकृतम् । १९८
परम्परामालम्ब्य । १९९
अव्याख्यातं मूकम् । २००
आप्ता एतेऽपि देशतः । २०१
अनाश्वासे मिथ्यात्वम् । २०२
विप्लवोपि मृतये । २०३
छद्मस्थस्यानाभोगः । २०४
तच्छ्रद्धानेऽपि सम्यक्त्व-
मन्यत्राऽऽग्रहात् । २०५
सर्वनयमयम् । २०६
मिथ्यात्वम् । २०७
न निरपेक्षाः । २०८
प्रत्येकं दुष्टत्वात् । २०९
जात्यन्तरम् । २१०
दृष्टेष्टाविरोधि । २११
अनेकान्तेऽनेकान्तः । २१२
तद्गर्भ एकान्तः । २१३
प्रतिज्ञाविरोधः । २१४
नापेक्षिकत्वात् । २१५
अनवस्था । २१६
व्याप्तेर्व्यापकतावत् । २१७
कथं सर्वज्ञोक्तता-
प्रत्ययः ? । २१८
अपां वायुयोनिता
दृश्यमानस्कन्धस्याप-
रिमितांशताऽचित्ता-
चला शब्दः पौद्गलिकः
क्षणे न व्यापकतास्य
यावच्छरीरं मनः
जलादौ सजीवत्व-
मित्यादेरिदानींतन-
यन्त्रसिद्धस्य तदोप-
देशात् । २१९

कर्मबन्धाध्यवसाय-यथार्थप्रायश्चित्तोपदेशादिभ्यः ।	२२०
शरीराऽऽयुरादीनां कल्पनातीतत्वम् ।	२२१
कतिचित् भावकालीनानां महास्थ्यादिनिर्गमादनुमास्यते ।	२२२
अनन्तार्यता ।	२२३
परिमिताः शब्दाः ।	२२४
अनन्ता अर्थाः ।	२२५
वाच्या अपि ।	२२६
सर्वे न समोवितकाः ।	२२७
वाच्योक्तेः ।	२२८
इतराज्ञानम् ।	२२९
नाभिधानानि ।	२३०
अनन्ताः ।	२३१
सङ्ख्याविशेषः ।	२३२
ज्ञानमपि च ।	२३३
अतिदूरदर्शकदृश्यमानाम्बुधिपारमानज्ञानवत् मुक्तज्ञानवद्वा ।	२३४
गणधरेतरहब्धत्वादिनाङ्गोपाङ्गादि ।	२३५
अधिकारपार्थक्यसुखाधिगमायाङ्गाध्ययनादि ।	२३६
औदयिको भवः ।	२३७
क्षयोपशमहेतुः ।	२३८
क्षायोपशमिकमेव ।	२३९
अवश्यम्भावित्वात् ।	२४०
यावद्रूपिप्रत्यक्षहेतुतया सिद्धिः ।	२४१
नानिन्द्रियं ज्ञानम् ।	२४२
ज्ञानस्वरूप आत्मा ।	२४३
प्राङ् न ।	२४४
आवृतः ।	२४५
अधुनापि ।	२४६
यावद्विगममुत्पादः ।	२४७
अनन्तानि द्रव्याणि ।	२४८
द्रव्यपर्यायापेक्षयानन्तं क्षेत्रकालापेक्षयाऽसङ्ख्यम् ।	२४९
षड्भेदम् ।	२५०

न विषयापेक्षम् । २५१
अनिमित्ताः । २५२
स्थित्यादिभेदात् । २५३
अवधिरेव । २५४
शुद्धदृष्टिवच्छेदः । २५५
अप्रमादप्रवृत्ते मनःपर्यायः । २५६
संयतस्य । २५७
केवलमितरस्य । २५८
अप्रमादनिमित्तम् । २५९
अनेकधा केवलम् । २६०
सर्वज्ञेयविषयकत्वात् । २६१
सर्वभावैकस्वामिसमानस्थितिछद्मस्थप्राप्त्यादिभिरसमान्त्यप्राप्त्यादिभिः क्रमः । २६२
आद्यत्रयं मिथ्यात्ववतोऽज्ञानम् । २६३
रक्तादिकाचान्तरितप्रदीपप्रभावदन्यथात्वात् । २६४
नान्त्यद्वयमप्रमादभावो-
द्भवत्वात् । २६५
मिथ्यात्वादिः प्रमादः । २६६
अयथार्थफलं ज्ञानम् । २६७
समानः क्षयोपशमः । २६८
ज्ञानावृत्यादेर्न तु मिथ्यात्वोपाधेः । २६९
न पञ्चज्ञानः । २७०
अस्ति क्षयोपशमः । २७१
नोपाधिः । २७२
न चेन्द्रियानिन्द्रिये सिद्धानाम् । २७३
न तत्तेषाम् । २७४
आत्मस्वरूपम् । २७५
न जडतायै प्रेक्षावद्यत्नः । २७६
सयोगिनाम् । २७७
न तदुपयोगः । २७८
क्षायिकं केवलम् । २७९
चक्षुरचक्षुरवधिकेवलानि । २८०
चक्षुराद्यम् । २८१
अप्राप्यकारि । २८२
सर्वत्र । २८३

[illegible] । २[illegible]
[illegible] । २८[illegible]
[illegible]
दर्शनात् । २८६
[illegible] । २८७
[illegible] तथा । २८८
विशेषप्रधानत्वात् । २८९
अपायापेक्षया वा । २९०
न दीर्घस्पर्शन । २९१
विषयोपलम्भः । २९२
श्रोत्रेण । २९३
स्थानं तत् । २९४
शेषेन्द्रियजमचक्षुः । २९५
स्पृष्टास्पृष्टबद्धाबद्धकृतो
भेदः । २९६
मनसापि । २९७
तदपीन्द्रियं कथञ्चित् । २९८

[illegible] । [illegible]
न [illegible]
[illegible] । ३००
[illegible] । ३०१
[illegible] । ३०२
[illegible] । ३०३
[illegible] । ३०४
[illegible]
[illegible] । ३०५
मनःपर्याये । ३०६
आकारादिनैयोक्तत्वात् । ३०७
अनाकारं नेदम् । ३०८
मनःपर्यायपश्यत्ता । ३०९
सामान्यापेक्षया । ३१०
तद् दर्शनम् । ३११
न गौणो विशेषः । ३१२

द्वितीयोऽध्यायः

उदयः कर्मपरिपाकः । १
बन्धादनन्तरम् । २
विहायाबाधाम् । ३
अवश्यं प्रदेशतः । ४

अनुभागात् ।	५	तामसद्रव्यत्यागः ।	१४
निरर्थका यत्नः ।	६	क्षयोपशमाद्यपि ।	१५
अपूर्वादृष्टाय ।	७	सात्त्विकद्रव्ययोगः ।	१६
न मोक्षः ।	८	जिनजन्मादिस्थान-यात्रादि ।	१७
प्रदेशेष्ववश्यं रसः ।	९	तिथ्यादि ।	१८
अत्यल्पः ।	१०	शुभाध्यवसायादि ।	१९
अवेदनाऽन्यथा ।	११	नरादिभवः ।	२०
द्रव्यक्षेत्रकालभावभव-प्रत्ययः ।	१२	गतिकषायलिङ्गमिथ्या-दर्शनाज्ञानासंयतासिद्ध-त्वलेश्याश्चतुश्चतुस्त्र्ये-कैकैकैकषड्भेदः ।	२१
दधिनदीतीरग्रीष्मकाल-नीरोगतासिद्धत्वादि-वन्निद्रादेः ।	१३		

इति आगमोद्धारक आचार्यप्रवर–आनन्दसागरसूरिपुरन्दर
विरचिता पुरुपार्थजिज्ञासा समाप्ता ।

❀

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] । ८
[illegible] । ९

[illegible]
[illegible] । १०

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] । ११
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] । १२
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] । १३
[illegible] । १४
[illegible] । १५

सत्यासत्यमिश्रव्यवहार-
मनोवचनौदारिकवैक्रिया-
हारकतन्मिश्रकार्मणानि
योगाः । १६

[illegible] कार्मणो-
[illegible] । १७

[illegible]

[illegible] । १८

[illegible]

दर्शनान्यपर्याप्ते
सञ्ज्ञिनि ।

कृष्णनीलकापोततेजः-
पद्मशुक्ला लेश्याः ।
सञ्ज्ञिपर्याप्तापर्याप्ते
[illegible]
(प्रथम) [illegible]
[illegible] (लेश्याः) ।

[illegible]

त्रित्रिचतुरष्ट-
तचतुःषड्द्विषड्-
द्विभेदाः । २८
नरकविभङ्गमति-
तावधिज्ञानदर्शनक्षा-
कौपशमिकक्षायो-
शमिकसञ्ज्ञिपञ्च-
वलासु पर्याप्ता-
र्याप्तसञ्ज्ञिनौ । २९
रे सासञ्ज्यपर्याप्तौ । ३०
जस्यां सबादरा-
र्याप्तौ । ३१
स्थावरे एकेन्द्रिये
थमानि चत्वारि
असञ्ज्ञिनि
प्रथमानि द्वादश विकले
द्वे द्वे त्रसेऽन्त्या दश । ३२
अयताहारतिर्यक्तनु-
कपायाज्ञानद्वयप्रथम-
लेश्यात्रिकभव्याभव्या-
चक्षुःनपुंसक-

मिथ्यात्वे सर्वे । ३३
केवलज्ञानदर्शनसंयम-
पञ्चकमनोज्ञानदेश-
मनोमिश्रे सञ्ज्ञि-
पर्याप्तः । ३४
वचनेऽन्त्यपर्याप्त-
पञ्चकम् । ३५
चक्षुषि त्रिकम् । ३६
स्त्रीनरपञ्चाक्षे चत्वा-
रोऽन्त्याः । ३७
अनाहारेऽपर्याप्तपट्कं
ससञ्ज्ञिद्वयम् । ३८
असूक्ष्मापर्याप्तं
सास्वादने । ३९

तिरश्चि सुरनारके नर-
सञ्ज्ञिपञ्चेन्द्रियभव्य-
त्रसे एकविकलभूदक-
वृक्षे तेजोवाय्वभव्ये
वेदत्रिकपाये लोभेऽयतेऽ-
ज्ञानत्रिके चक्षुरचक्षुषो-

र्यथाख्याते मनोज्ञाने
सामायिकच्छेदे परिहारे
केवलद्विके मतिश्रुताव-
धिद्विक औपशमिके
वेदके क्षायिके मिथ्या-
त्वत्रिके देशसूक्ष्मसम्प-
राये योगाहारशुक्ल-
लेश्यास्वसञ्ज्ञित्रिद्वि-
लेश्यानाहारे पञ्चचतुः-
सर्वद्वयेकनवदशचतु-
स्त्रिद्वादशान्त्यचतुर्यतादि-
सप्तचतुर्द्वयन्त्यद्वय-
यतादिनवाष्टचतुरेका-
दशाद्यत्रिस्वस्वत्रयो-
दशद्विपट्सप्त–प्रथमान्त्य-
युग्मयुगयत इति गुणाः । ४०

अनाहारे नरगतिपञ्चे-
न्द्रियत्रसकायाचक्षुर्नर-
नपुंसककषायक्षायिक-
क्षायोपशमिकसञ्ज्ञिलेश्या-
पद्मकाहारभव्यमतिश्रुता-
वधिद्विके तिर्यग्यतस्त्री-
सास्वादनत्र्यज्ञानोपशमा-
भव्यमिथ्यात्वे सुरनरके
स्थावरएकाक्षे पवने-
सञ्ज्ञिनि विकले
मनोवचः सामायिकच्छेदा-
चक्षुर्मनोज्ञाने केवलद्विके
परिहारसूक्ष्मे मिश्रे देशे
यथाख्याते
कार्मण–सर्वाहारकद्विको-
नौदारिकद्विकोनकार्मणौ-
दारिकद्विकसवैक्रियद्विका-
न्त्यवाग्युग् वैक्रियद्विको-
नाकार्मणौदारिकमिश्रसा-
द्यान्त्यमनोवागौदारिकद्विक-
समनोवचश्चतुष्कौदारिकस-
वैक्रिय सवैक्रियद्विकसकार्म-
णौदारिकमिश्रा योगाः । ४१

सुरतिर्यग्नरायते त्रसयोग-
वेदशुक्लाहारनरपञ्चेन्द्रिय-

तज्ज्ञिगत्ये चक्षुरचक्षुर्दर्शना-
मिश्रकषाये चतुरक्षा-
सञ्ज्ञिनि एकद्विव्यक्ष-
स्थावरे व्यज्ञानाभव्य-
मिथ्यात्वसास्वादने
केवलद्विके क्षायिक-
यथाख्याते देशे मिश्रे-
नाहारे ज्ञानसंयम-
चतुष्कोपशमवेदका-
वधिज्ञानदर्शने-ऽमनः-
केवलद्विक-सर्वाऽकेवल-
द्विक-ज्ञानदर्शनद्विकाऽचक्षु-
रूपज्ञानदर्शनद्वय-स्वाद्विका-
नज्ञानत्रिक-दर्शनज्ञानत्रिक-
साज्ञानाऽचक्षुर्नोज्ञान-
ज्ञानचतुष्कदर्शनत्रिका-
उपयोगाः । ४२

एकाक्षसञ्ज्ञिभूदकवृक्षे
नारकविकलाग्निवाते यथा-
ख्यातसूक्ष्मकेवलद्विके
शेषे चतुस्त्रिशुक्लपद्म-
लेश्याः । ४३

(नरनारकदेवतिर्यञ्चः)
स्तोकासङ्ख्यद्विकानन्तगुणाः ।
(पञ्चचतुस्त्रिद्व्येकाक्षाः)
स्तोकाधिकत्रयानन्तगुणाः । ४४
त्रसस्तोकाग्न्यसङ्ख्य-
पृथ्व्यप्वाय्वधिक-
वृक्षानन्तगुणाः
(मनोवाक्काययोगवन्तः)
स्तोकासङ्ख्यानन्तगुणाः । ४५
(पुंस्त्रिक्लीबाः) स्तोक-
सङ्ख्यानन्तगुणाः । ४६
मानीक्रोधीमायीलोभी
अधिकाः । (क्रमेण) ४७
मनोज्ञानस्तोकावध्य-
सङ्ख्यमतिश्रुतसमाधिक-
विभङ्गासङ्ख्यकेव-
ल्यनन्तमतिश्रुताज्ञान-
समानन्तगुणाः । ४८

ह्रारकद्विको–ऽसुरायुष्काद्या
ऽनिद्राद्विकपड्–असुरद्विक-
पञ्चेन्द्रियशुभगपत्रस-
नवानौदारिकतनूपाङ्ग-
समनिर्माणजिनवर्णागुरु-
लघुचतुष्कसप्तमो–ऽहास्य-
रतिकुत्साभय–प्रथमपुंवेदा-
न्त्यक्रोधादिचतुर्मागा–ऽलोभ
सूक्ष्मान्ताः दर्शनचतुष्कज्ञाना-
धृत्यन्तरायोच्चयशस्काः
शेषाः । ५७

(इति प्रथमादिगुणस्थानेषु बन्धः)

नान्त्ये नरके सुरवैक्रिया-
हारकद्विकदेवायुर्नरक-
सूक्ष्मविकलत्रिकैकेन्द्रिय-
स्थावरातपा न नरकोऽ-
जिनो मिथ्यात्वे, ऽनपुंमिथ्या-
त्वहुण्डसेवार्तः सास्वादनो,
ऽनन्तमध्याकृतिसंहननाऽ
शुभगमनीचस्त्रीदौर्भाग्य
स्त्यानगृद्धित्रिकोद्योततिर्य-
ग्द्विकतिर्यग्नरायुष्को नरौ-
दारिकद्विकऋषभः मिश्रः,
सजिननरायुष्कोऽयतः, पङ्का-
तो न तीर्थं माघवत्यां
नरायुः । ५८
नरद्विकोच्चौ मिथ्यात्वे। ५९
तिर्यगायुर्न पुंश्चतुष्कं
सास्वादने । ६०
अननन्तचतुर्विंशतिर्मिश्र-
द्विकः सनरद्विकोच्चः। ६१
तिरश्चि पर्याप्तोऽनरकषोड-
शकः सास्वादनः असुरायु-
रनन्तैकत्रिंशो मिश्रः। ६२
ससुरायुरयतः । ६३
अद्वितीयकषायो देशः। ६४
अपर्याप्तोऽजिनैकादशः। ६५
एकेन्द्रियपृथ्व्यम्बुवृक्ष-
विकलाः, न सूक्ष्मत्रयोदश
सास्वादने वाय्वग्न्योर्जिनै-
कादशनरत्रिकोच्चाः। ६६

एकेन्द्रियत्रिकं कल्पद्वये अनु-
द्योतचतुष्कमासहस्रारात्। ६७
औदारिकमिश्रे नाहारषट्कं,
मिथ्यात्वे जिनपञ्चकं, सा-
स्वादने तिर्यग्नरायुःसूक्ष्म-
त्रयोदशकम्। ६८
अनन्तचतुर्विंशतिरयते
जिनपञ्चकम्। ६९
सातं सयोगिनि। ७०
न तिर्यङ्नरायुषी कार्मणे
वैक्रियमिश्रयोः। ७१
न देवमनुजयोरायुरयतऔप-
शमिकस्य, देशादौ सुरस्य। ७२
लेश्यात्रये नाहारकम्। ७३
तीर्थं मिथ्यात्वे। ७४
(न)नरकनव तैजस्याम्। ७५
द्वादशकं च पद्मायाम्। ७६
उद्योतचतुष्कमपि शुक्लायां। ७७

(१४ गुणस्थानेषु उदयः)
उदये सम्यक्त्वमिश्रे अपि। ७८

१ अजिनाहारकद्विकमिश्र-
सम्यक्त्वो २ असूक्ष्मत्रिका-
तपमिथ्यात्वो नरकानुपूर्व्या
३ ऽनन्तकषायस्थावरैके-
विकलाद्यानुपूर्वीत्रिकमिश्रयुक्
४ ससम्यक्त्वानुपूर्वीत्रयो-
५ऽप्रत्याख्याननरतिर्यगानु
पूर्वीवैक्रियद्विकसुरनरकत्रिक-
दौर्भाग्यानादेयद्विको-
६ऽतिर्यग्गत्यायुर्नीचोद्योत-
प्रत्याख्यानावरणसाहारक-
द्विको ७ऽस्त्यानर्द्धित्रिकाहारक-
द्विको ८ऽसम्यक्त्वान्त्यसंहनन-
त्रिको ९ऽहास्यषट्को १०ऽवेद-
सञ्ज्वलनत्रिको ११ऽलोभो-
१२ऽनृषभद्विकोऽनिद्राद्विकोपा-
न्त्याऽज्ञानान्तरायपञ्चक-
दर्शनचतुष्कान्त्योऽनौदारिका-
स्थिरगमद्विकप्रत्येकत्रिक-
संस्थानषट्कागुरुवर्णच-
तुष्कनिर्माणतैजसकार्मण-

कर्माधि :

...त्रदुःस्वरसुस्वरसाता-
...सातान्यतरसञ्जिनोऽन्त्यान्त-
...सुभगादेययशोऽन्यतर-
...वेदनीयत्रसत्रिकपञ्चेन्द्रिय-
...नरगत्यायुर्जिनोच्चः । ७९

...नोदीरणाऽयोगिनि । ८०

आप्रमत्ताद् वेदनीयद्विका-
ऽऽयुषाम् । ८१

सत्ता आउपशान्तात्
सर्वासाम् । ८२
...विजिनौ द्वितीयतृतीयौ । ८३
अदर्शनत्रिकानन्ता नरा-
ऽऽयुष्कोऽनिवृत्तिः
क्षपकोऽयताद् । ८४
...स्थावरतिर्यग्नरकातप-
...द्विकस्त्यानगृद्धित्रिकैक-
विकलाक्षसाधारणद्वितीयोऽ-
प्रत्याख्यानप्रत्याख्यानावरण-
तृतीयः क्रमान्नपुंसकस्त्रीहास्य-
षट्कपुंस्तुर्यक्रोधमदमायोऽ
लोभान्त्यद्वितीयानिद्राद्वि-
कान्त्योऽज्ञानान्तरायदर्श-
नाऽदेवगमगन्धद्विकस-
र्शाष्टकवर्णरसतनुबन्धन-
संघातनपञ्चकनिर्माण-
संहननसंस्थानास्थिर-
षट्कागुरुलघुचतुष्का-
पर्याप्तप्रत्येकोपाङ्गत्रिक-
सुस्वरनीचान्यतरवेद-
नीयान्त्यः । ८५
अन्त्यान्त्ये छेदः । ८६

(भावतद्भेदाः)

उपशमक्षयमिश्रोदय-
परिणामसंयोगजा द्विनवा-
ष्टादशैकविंशतित्रिषड्-
विंशतिभेदाः । ८७
सम्यक्त्वचारित्रे । ८८
केवलज्ञानदर्शनदान-
लाभभोगोपभोग-
वीर्याणि च । ८९

राशोपयोगलेश्यानि ।
गतिवेदकषायलेश्याभिख्याता-
ज्ञानसंयतसिद्धत्वानि ।
जीवभव्याभव्यत्वानि ।
चतुर्गतिषु परिणामोद्गम-
जाः सोपशममिश्राः केवलि-
नि च सक्षयजाः ।
क्षयपरिणामजौ सिद्धे
उपशमश्रेणौ पञ्चजः
धर्माधर्माकाशकालाः
पारिणामिके ।
पुद्गला औदयिके च । ९८

(सङ्ख्यातादिभेदः)

द्वितः सङ्ख्या ।
योजनसहस्रोद्वेधाः सशिख-
वेदिकान्ताः शतसहस्र-
योजनायामा वृत्ताः पल्याः
शलाकाःप्रतिशलाकमहा-
शलाकाः अनवस्थित आदौ ।
—सर्षपावगाढमानं परतः ।

पनि [illegible] शलाकाद्यौ गणशे[illegible]
पूर्णं तत्र रूपोना क्षिप-
युताः परासङ्ख्या सङ्ख्यं
जघन्यं परीतासङ्ख्यम् ।
अभ्यासे युक्तम् ।
पुनःपुनः स्वयुतासङ्ख्य-
परीतयुक्तस्वयुतानन्तम् ।
सर्वत्र रूपोनं पश्चिमं परम् ।
मध्ये मध्यमम् ।
नानन्तानन्तमुत्कृष्टम् ।
केचित्तु युक्तेऽसङ्ख्ये वर्गिते
सप्तमं त्रिवर्गिते दशक्षेपे
लोकाकाशधर्माधर्मैकजीव-
प्रदेशस्थितिबन्धाध्यवसाया-
नुभागयोगभागोत्सर्पि-
णीतत्समयप्रत्येकनिगोद-
क्षेपे त्रिवर्गे आद्यानन्तम् ।
अभ्यासे तुर्यं सप्तमं च ।
त्रिवर्गिते सिद्धनिगोदजीव-
तरुकालपरमाणुलोका-

ाशे क्षिप्ते त्रिवर्गे केवल-
के परम । १०८

(ध्रुवबन्धः)

ावरणचतुर्दशक-
मिथ्यात्वकषायभयकुत्सा-
र्ण चतुष्कागुरुलघुतैजस
ार्मणनिर्माणोपघातान्त-
ायाणां ध्रुवं बन्धः । १०९

(ध्रुवोदयादिः)

ज्ञानचतुर्दष्ट्यावरणमिथ्या-
त्वनिर्माणस्थिरास्थिरशुभा-
शुभतैजसकार्मणागुरुलघु-
र्ण चतुष्कान्तरायाणामुदयः ।
सम्यक्त्वमिश्रनरद्विकजिना-
युर्वैक्रियैकादशाहारक-
सप्तकोच्चमध्रुवम् ।
ध्रुवं त्रिगुणे मिथ्यात्वं
सास्वादने चानन्ताः
सम्यक्त्वं मिश्रं मिश्रे च ।

आहारकतीर्थयोर्न मिथ्यात्वम् ।
केवलद्विकावरणनिद्रा-
पञ्चकाद्यकषायद्वादशक ।
मिथ्यात्वानि सर्वथा शेषा,
वरणसञ्ज्वलननोकषाया-
न्तराया देशतश्च घातिन्यः। ११५

सुरनरत्रिकोच्चसातत्रस-
दशकतनूपाङ्गवज्रचतुरस्रा-
नुपघातागुर्वादिसप्तकतिर्य-
गायुर्वर्ण चतुष्क पञ्चाक्षशुभ-
गमाः पुण्यं पापे विवर्ण चतुष्कम् ।
उच्छ्वासपराघातजिननाम
ध्रुवबन्धनवकचतुर्दृष्टिज्ञाना
वरण विघ्नभयकुत्सामिथ्या-
त्वान्यपरावर्ताः ।
क्षेत्रे आनुपूर्व्यः ।
घातिगोत्रजिनत्रसेतरत्रिक-
सुभगेतरचतुष्कोच्छ्वास
गतिजातिगमा जीवे ।
भवे आयूंषि ।

नामध्रुवोदयाश्चतु-
नूपानुकृतिसंहनना-
पघातसाधारणेतरोद्योता-
तपपराघाताः पुद्गले । १२१

अष्टसप्तषडेकबन्धे त्रित्रि-
चत्वारो भूयोऽल्पावस्थिताः ।
दर्शे नवषट्चतुर्णां द्विद्वित्रि-
द्वाः सावक्तव्याः ।
मोहे द्व्येकविंशतिसप्तत्र्य-
धिकदशनवपञ्चचतुस्त्रिद्व्ये-
कस्मिन् नवाष्टदशद्विकाः ।
नाम्नि त्रिपञ्चषडष्टनवविं-
शतित्रिंशत्सैकैकस्मिन् षट्
सप्ताष्टत्रयः शेषेष्वेककम् ।
स्थितिः ।
आद्युपस्त्रयस्त्रिंशत् सागराः ।
त्रिंशत् कोटाकोट्यः ज्ञानदर्शन-
घ्नवेद्यान्तरायाणाम् ।
सप्ततिर्मोहस्य ।
नामगोत्रयोर्विंशतिः ।

भवगत्यो भवाः ।
आदेश शेषे ।
शेषे भिन्नम् ।
कषाये भिन्नान्यसाते
सूक्ष्मविकलत्रिके आद्य-
संस्थानसंहननमृदुलघु-
स्निग्धोष्णसुरभिसितमधुर-
शुभगत्युच्चगुरुलघुस्थिर-
षट्कपुंरतिहास्ये चत्वारिं-
शत्त्रिंशदष्टादश दश परा ।
शेषाकारसंहनने वर्णरसयो-
श्च द्विद्व्यर्धवृद्धिः ।
मिथ्यात्वे सप्ततिः ।
नरद्विकस्त्रीसाते पञ्चदश ।
विंशतिः शेषे ।
जिनाहारकयोरेकान्तः ।
अबाधा भिन्नम् ।
तावद्वर्षशतान्यपरत्र ।
नरतिरश्चोरायुः पल्यत्रयम् ।
सुरनारकयोः परम् ।
एकविकलेन्द्रियेऽमनसि च

र्कोटीपल्यासङ्ख्यांशो ।
नरुपक्रमेतरयोः षण्मासभव-
यशोऽबाधा अन्त्यलोभज्ञान-
र्शनघ्नविघ्ने यशउच्चे साते
न्त्यक्रोधमानमायासु पुंसि
रा भिन्नाष्टद्वादशमुहूर्तद्व्येक
ासपक्षाष्टवर्षाणि ।
मपरा उत्कृष्टभक्तमिथ्यात्वा
षे एकेन्द्रियाणाम् ।
ल्यासङ्ख्यांशोना लघुः ।
द्वित्रिचतुरक्षासञ्ज्ञिनि पञ्च-
विंशतिपञ्चाशच्छतसहस्र-
गुणिता ।
सुरनारकयोर्दशसहस्रसमाः
शेषयोः क्षुल्लकः ।
भिन्नमबाधा । १५०

षोडश घनाः मुहूर्ते क्षुल्लाः ।
षोडशवर्गावलिकाः (क्षुल्ले) ।
सप्तत्रिंशच्छतत्रिसप्ततिः
प्राणाः (मुहूर्ते) ।
अविरतो जिनस्य परामू ।

अप्रमत्त आहारकद्विकाऽ-
मरायुषाम् ।
शेषाणां मिथ्यादृक् ।
विकलसूक्ष्मायुस्त्रिकसुरवैक्रिय-
नरकद्विकं तिर्यङ्नराः ।
एकाक्षस्थावरातपान् ईशानान्ताः
तिर्यगौदारिकद्विकोद्योत-
सेवार्तं सुरनारका ।
शेषाणां चतुर्गतिकाः ।
आहारकजिनयोरपूर्वो लघ्वीम् ।
सञ्ज्वलनपुंसोरनिवृत्तिः
सातयशउच्चावरणविघ्नानां
सूक्ष्मः ।
वैक्रियषट्कस्यासञ्ज्ञी ।
आयुषां सञ्ज्ञ्यपि ।
शेषाणां बादरपर्याप्तैकाक्षः ।
सादिध्रुवेतरोऽजघन्यः सप्तसु ।
साद्यध्रुवौ शेषत्रिके ।
आयुष्षु ।
सञ्ज्वलनावरणनवक-
विघ्नेऽजघन्यश्चतुर्धा

शेषत्रिके साद्यध्रुवौ ।
शेषाणां चतुर्धा ।
द्वितीयादाऽऽष्टममन्तः-
कोटीकोटी ।
नोनो मिथ्यादृक् सञ्ज्ञ्यभव्ये ।
यतौ बादरसूक्ष्मपर्याप्ता-
पर्याप्ते लघु सूक्ष्मेतरद्वये
गुरु द्व्यक्षद्वये लब्ध्यपर्याप्ते-
तरे गुरु त्रिचतुरसञ्ज्ञिषु
लघुगुरुणी यतौ गुरु
देशे लघुगुरुणी सुदृक्-
सञ्ज्ञिषु स्तोकासङ्ख्याधिक७
सङ्ख्याधिक५ सङ्ख्य
सङ्ख्यगुणम् ।
सङ्क्लेशेन ज्येष्ठा
विशुद्धेरपराऽनरामरतिर्यगा-
युषाम् ।

सूक्ष्मनिगोदबादरविकला-
मनसमनआद्यपर्याप्तलब्ध्या-
द्यद्विकगुरुपर्याप्तलघुगुर्व-
पर्याप्तत्रसगुरुपर्याप्तलघु-
गुर्वनुत्तरग्रैवेयकाकर्मनर-
तिर्यगाहारकनारकतिर्य-
ङ्नरदेवगुरुरसङ्ख्येयघ्नो
योगः ।
अपर्याप्ते प्रतिक्षणम् । १७३

असङ्ख्यलोकाः
सप्तस्वध्यवसायाः ।
आयुषोऽसङ्ख्यघ्नाः । १७५

सङ्क्लेशविशुद्धिभ्यां तीव्र-
मन्दरसा अशुभाः ।
शुभा विपर्ययात् ।
शिलामहीरजोजलरेखा-
समैः कषायैः सङ्क्लेशश्चतुः-
स्थानादिः, अविघ्नदेशघात्या-
वरणपुंसञ्ज्वलने द्विस्थानादिः
देशं सर्वं चैकं त्रिचतुः । १७८

औदारिकवैक्रियाहारकतैजस-
भाषाप्राणमनःकर्मणां वर्गणाः ।

ध्रुवाध्रुवप्रत्येकबादरसूक्ष्म-
महास्कन्धान्तरित-
शून्यचतुष्कं च ।
अभव्यानन्तघ्नाणुर्जघन्य औदा-
रिकादिग्रहणे अनन्तांशं यावत्
ग्रहणं सर्वत्र ।
कर्मणि जघन्यं सर्वजीवा-
भव्यानन्तघ्नरसप्रदेशम् ।
प्राग् भाषाया अष्टस्पर्शाः ।

यथास्थिति प्रदेशाधिक्यं
वेद्ये विशेषेण ।
स्वानन्तशः सर्वघातिनाम् ।
सुदृग्देशसर्वविरतानन्त-
दर्शक्षपकोपशमकोपशान्त-
क्षपकक्षीणमोहसयोगायोगाः
असङ्ख्यगुणनिर्जराः। १८६

गुणेष्वन्तर्मुहूर्तार्धपुद्गलौ ।
परापरमन्तरम् ।
द्वितीये पल्यासङ्ख्यांशो लघु
मिथ्यात्वे षट्षष्टिद्वयं गुरु ।
बादरसूक्ष्मा उद्धाराद्धाक्षेत्र-
पल्योपमा योजनवृत्तपल्य-
सप्ताष्टकृत्वोऽसङ्ख्यांशवाला-
ग्रोद्धारसमयवर्षशतस्पृष्टा-
स्पृष्टखप्रदेशैः । १९०
कोटाकोटीदशकं सागरोपमे ।

औदारिकादिसप्ततदन्यतर-
सर्वाणुपरिणामलोकप्रदेश-
कालचक्रसमयानुभागबन्ध-
स्थानोत्क्रमक्रममरणैर्द्रव्य-
क्षेत्रकालभावपुद्गलपरावर्ताः
सूक्ष्मबादराः । १९२

अक्लिष्टनिद्रदर्शनभय-
कुत्साद्वितीयतृतीयकषाय-
विघ्नज्ञानघ्नानाममोहा-
युषामनुत्कृष्टश्चतुर्धा
शेषे द्विधा प्रदेशे । १९३

योगप्रकृतिस्थितितदध्य-
वसायानुभागप्रदेशरसाः

श्रेण्यसङ्ख्यांशासङ्ख्यघन-
चतुरनन्तगुणाः ।
सप्तरज्ज्वैकैकप्रदेशतद्वर्ग-
वर्गाः श्रेणिप्रतरघनाः । १९५

अनदर्शननपुंसकस्त्रीपुं-
वेदाननन्तसदृग्द्विकैका-
न्तरितानामुपशमः । १९६

अनमिथ्यात्वमिश्रसम्य-
क्त्वत्र्यायुरेकविकलाक्ष-
स्त्यानर्द्धित्रिकोद्योततिर्य-
ङ्नरस्थावरद्विकसाधारणा-
तपाष्टकनपुंस्त्रीहास्यादि-
पुंसञ्ज्वलननिद्राद्वयविघ्ना-
वरणक्षयः क्षपके । १९७

कार्याभ्यासादिकृतवैषम्यं
वीर्यं विघ्नघातजं वीर्यम् ।
असङ्ख्यलोकसमं प्रदेशेऽ
परम्परमपि ।

अनन्तासङ्ख्यसङ्ख्यगुणभागेषु
सर्वजीवासङ्ख्यलोकखांशो
त्कृष्टसङ्ख्याः ।

बन्धनसङ्क्रमोद्वर्तनाप-
वर्तनोदीरणोपशमनिधत्त-
निकाचनानि करणानि ।
बद्धबध्यमानानां बध्यमाने
सङ्क्रमः । २००

यथाप्रवृत्तापूर्वानिवृत्तयः
करणान्यात्मपरिणामाः ।

पर्वतिथ्यनुष्ठानम् ।

नत्वानन्तेन्द्रमार्हन्त्यं जगत्त्रितयपावनम् ।
व्यवहारमनुष्ठानं पर्वतिथ्याः प्रकाश्यते ॥१॥

चतुर्दश्यष्टम्युद्दिष्टा-
पौर्णमास्यो लवणपाथोधि-
वेलावर्धनात् लोकानुभाव-
ज्ञानि पर्वाणि । १

व्याख्याप्रज्ञप्तिज्ञात-
धर्मकथाजीवाभिगम-
वचनात् । २

वायुवृद्धिस्तन्निदानम् । ३

वायुसमा न गतिर्भर्तुः । ४

श्वासप्राणवाय्ववधिकमायुः । ५

रोगिणां भयावहा
अष्टम्यादयः । ६

यथामनःसंक्लिलेश्या । ७

स्थैर्यशुद्धिहेतुराहारादि-
त्यागस्वाध्यायादिरूपः
पौषधोपवासः । ८

पर्वपौषध इत्यनर्थान्तरम् । ९

सूत्रकृताङ्गस्थानाङ्ग-
व्याख्याप्रज्ञप्तिज्ञातधर्म-
कथोपासकदशाङ्गविपाक-
श्रुतौपपातिकदशाश्रुत-
स्कन्धवचनात् श्रावक-
चारित्राचारो ध्रुवः । १०

स्मृत्यादिष्वपि । ११

त्रिपिटकेऽपि । १२

पाक्षिकत्वात् प्राक्चतुर्दशी । १३

पक्षान्तत्वे न पाक्षिक-
चातुर्मासिकसांवत्सरिकाणि । १४

समान्तान्येतानि । १५

महाविदेहादिषु अहो-
रात्रान्ते न दैवसिकरात्रिके । १६

दिवसाद्यतिचारशोधकानि । १७

अर्वाग्यामद्वयात्तु । १८

न दिनसमाद्यन्ताः । १९

लोकोत्तरे दिनद्वाषष्ट्यैक-
षष्ट्यंशभावात् । २०

सूर्योदयारम्भाः । २१

अतिपूर्णपौषधाद्यवास-
राद्युक्तेः । २२

जीतो व्यवहारः । २३

आरम्भादासमाप्तेर्न । २४

मूलगुणप्रत्याख्यानविरोधः । २५

नैकस्मिन् पर्वतिथिद्वयम् । २६

अप्रायश्चित्तप्रायश्चित्तप्रायश्चित्ता-
प्रायश्चित्तयोर्महामिथ्या-
त्वापातात् । २७

क्षये संस्काराद्व्यपदेशः । २८

तत्र त्रयोदशीतिव्यपदेशस्या-
प्यसम्भवात् चतुर्दश्येवेति-
व्यपदिश्यमानत्वादिति
चोद्यतेः । २९

लौकिकी वृद्धिः । ३०

अतिरात्रं दिनवृद्धिः । ३१

कर्मभूयर्वर्षचासना-
वदन्तरम् । ३२

अन्यथा षड्द्वाषष्ट्यंशत्रुटेः ।

चतुर्दश्याममावास्यायामित्यु

न द्वयोः पर्वसञ्ज्ञा । ३

क्षयवृद्ध्योः पूर्वोत्तरयोः
पर्वतिथिरिति प्रघोषः । ३

द्वितीयाद्या ज्ञाने, कल्याण-
कतिथ्याद्या दर्शन इति
स बोधप्रकरणम् । ३६

गीतार्थाचीर्णा इति
हीरसूरयः । ३७

'भयवं बीये'त्याद्युक्तिश्च-
रित्रकाराणाम् । ३८

द्वितीयाद्या एवेत्युत्थापकाः । ३९

तृतीयांश आयुर्बन्धात्
पर्वणीति । ४०

क्षयवृद्ध्योरनवस्थानम् । ४१

पर्वाद्यन्तयोर्जन्मायुर्बन्ध-
मरणापत्तिः । ४२

पर्वाराधको बन्धशुभ इत्यपि
प्रायिकम् । ४३

वं तिथ्यनुष्ठानम्

अनियततपआराध्यानि कल्याणकानि कल्याणकजनितं पर्वत्वम् । ९०

एकतिथावप्यनेकतदाराधना ।

विशेषे सोत्तरदिना । ९२

भविष्यद्वर्षेऽपि । ९३

दीपावलिकाजन्मदशम्यक्षयतृतीयादीन्यहोरात्रिकाणि ।

आचतुर्भ्यः परावृत्तिः । ९५

पूर्णिमापाते परावर्तेत चतुर्दशीपूर्णिमे त्रयोदशीचतुर्दश्योः । ९६

विस्मृतौ त्रयोदश्यां चतुर्दशीकरणस्य प्रतिपदापातात् प्रतिपदि । ९७

न लोप एकस्मिन् वा द्वयम् । ९८

वाऽर्थो बहुव्रीहिरिति मूर्खत्वं । ९९

सङ्ख्येयत्वात् । १००

अब्भावप्रसंगात् । १०१

साङ्कर्यात् । १०२

व्यवहारविरोधः । १०३

पर्वक्षयवृद्ध्योः 'क्षये पूर्वे'त्यादिविरोधात् । १०४

मङ्गलादिग्रहगतिज्ञापकं नाधुनाऽऽप्तवचनम् । १०५

चन्द्रसूर्यनक्षत्रचारा अपि नाप्तोक्ता व्यवहारे । १०६

पौषाषाढवृद्धयुक्तिर्मोहः । १०७

द्वाषष्टितमादिहानिरपि । १०८

लौकिकज्योतिषावलम्बात् । १०९

संस्कारः । ११०

निष्फलः । १११

दीक्षादिषु तन्मात्रावलम्बात् । ११२

प्रासादादिषु तत् । ११३

तिथिष्वेव प्रघोषः । ११

उदयवत् पर्व । ११

क्षयवृद्ध्योः पूर्वोत्तरयोः । ११

बलवानपवादः । १

कृत्रिमसञ्ज्ञाऽभावे
विशेषात् । ११८

आराध्यत्वाभावः शेषासु । ११९

न, चतुर्दश्याः मावल्यम् । १२०

प्रागन्योपस्थितौ-
विशेषे शक्त्यभावे पाक्षिकादि-
तपसां पश्चात् करणात् । १२१

रोहिणीपञ्चम्यौ
मिलन्त्यावपि । १२२

समावेशोऽपि सांवत्सरिके । १२३

आचरणा बलम् । १२४

वृद्धौ त्रयोदशीवत्तृतीयायाः ।

क्षये क्षयवत् । १२६

न समावेशो लघुपर्वणः । १२७

पाक्षिकादिषु दैवसिका-
भावापत्तेः । १२८

चतुर्दशीत्रिके आचीर्णा
चातुर्मासिकत्रयी । १२९

न तु समाविष्टा
पाक्षिकत्रयी । १३०

पञ्चदशानां दिवसाना-
मित्यादि प्रौढिवा-
दानुगम् । १३१

त्रयोदशादीनामपि
भावात् । १३२

चतुर्मासीनामपि माघा-
दिष्वापत्तेः । १३३

फाल्गुनद्वितीयाषाढयोर्यु-
गमध्यान्त्ययोर्दर्शनात् । १३४

वार्षिकेऽभिवर्धितगणने
पर्दाभिवर्धितत्वं
कल्पितम् । १३५

म्लेच्छा अपि नैवम् । १३६

कल्याणकादितपो
विषयप्रधानम् । १३७

रोहिण्यादि त्वाद्य-
स्थानिनाम् । १३८

मोक्षशास्त्रशुश्रूषाबाध्य-
विषाद्यनुष्ठानमप्यु-
पदेश्ये । १३९

अनन्ताः सिद्धा एवम् । १४०

धेषु विशेषात् । १४१

रूपशुद्धं तत् । १४२

स्वारोपः । १४३

धूपं दत्त्वा जिनवरेन्द्रेभ्य' इत्याद्युक्तेः । १४४

व्यवहार्ये व्यवहारे सः । १४५

धनिधनपतिव्यवहारे दभावात् । १४६

नामस्थापनादीनां मिथ्याभावात् । १४७

अतद्वत्त्व इत्यादौ व्यवहारतात्पर्यं तदः । १४८

खाद्यः पूर्णिमाव्यवहारे-चतुर्दशीव्यवहारी । १४९

तद्वत्त्वेतरौ न व्यवहारे । १५०

परिवर्त्तनशीलः । १५१

प्राग् भुक्तिबहुलः । १५२

त्रयोदशमासादिवादोऽप्यभिवर्धितेतरयोराधुनिकः ।

पाक्षिकादिषु न त्रयोदशदिनाद्युच्चारः । १५४

नामाभेदो व्यावहारिकः । १५५

अभिवृद्धगणनं वर्षावस्थाने ।

तद्धि साधनप्राप्त्यपेक्षम् । १५७

सांवत्सरिकं तु नियतदिनं प्रागपि । १५८

देवदानवव्यन्तरज्योतिष्कविद्याधरा महिमादिना तदाराधकाः । १५९

आषाढ्यादिवद्धादप्रतिबद्धम् ।

पञ्चप्रतिक्रमणवत्त्वात् सर्वक्षेत्रीयश्रावका अपि तदाराधका एव । १६१

साधुसद्भावाभावयोः । १६२

नैषां पञ्चकवृद्धिः । १६३

नियतपौषधिका उदायनादिवत् ।

नान्यदा सामायिके बाधः । १६५

न चाहारत्यागादिषु । १६६

सावद्यानुमतेः । १६७

न चाविधिः । १६८

प्रायश्चित्तानुक्तेः । १६९

अन्तरायः । १७०

मुहूर्त्तमानादीनां सामा-
यिकादित्वाद्दिनरात्रितदुभय-
व्यवहारार्थं प्रतिनियत-
दिवसशब्दः । १७१

धरणकालार्थो न तु
ग्रहणकालार्थः । १७२

यावत्कथिकप्रतिपक्षत्वात् । १७३

दुर्वाराऽतिथिसंवि-
भागस्यापि पर्वकर्तव्यता । १७४

पर्वोत्तरे दिने । १७५

दानोच्छेदोऽन्यदा । १७६

तदतिचाराणां परिहार्य-
त्वादव्रतिदानदृष्टान्ताच्च
न स भिन्नो दानात् । १७७

अदत्ताऽभोगविशेषस्तु-
सामान्यश्राद्धधर्मः । १७८

नियमात् पर्वानुष्ठानं
पौषधः । १७९

पौषधत्रयकारिष्वपि
चतुर्दश्यादिपाठात् । १८०

उभयसन्ध्यं सामायिका-
करणवत्तदा तदकरणे-
न्यूनता श्राद्धत्वस्य । १८१

अन्यसामायिकानिषेध-
वदेतस्यान्यदा न निषेधः । १८२

प्रतिमात्राह्दिष्वप्युभय-
मित्युक्तेः । १८३

बहुशउभयसन्ध्ययोर्नैवं
विरोधः । १८४

न च प्राक् स्वाद्याद्य-
जिनदत्तात्तन्निषेधोक्तिः । १८५

न चाद्यः जिनेश्वराचार्याः । १८६

नवाङ्गी(स्थानाङ्ग)-
प्रशस्त्यादिषु तच्छिष्यै-
स्तथानुदितेः । १८७

जिनचन्द्रधनेश्वरादि-
भिस्तद्वंशजैरपि । १८८

कूर्चपुरीयं जिनेश्वरं
जिनवल्लभो गुरुमाह
षष्टिशतकविशेषावश्यका-
दर्शादिषु । १८९

न च दूर्लभराजसत्ताऽ
शीत्यधिकसहस्रे । १९०

तदाचार्याऽपि तदा
जावालिपुरे । १९१

स्पष्टकष्टकवृत्पादौ । १९२

कल्पितो वादः । १९३

सद्भूतनिह्नवासद्भूताद्-
भावनपाठलोपनूतन-
क्षेपनिन्दा इति स्वायधर्मः।१९४

तद्वंशजकृत्यश्च सा धर्म-
बहुमानार्था । १९५

म्लेच्छकृताऽर्हिंसाया यथा। १९६

मरीचिप्रतिबोधितानेक-
नृपदीक्षावत् । १९७

मार्गानुसारिणोऽपि मार्ग-
कृत्यस्यानुमोदनावत् । १९८

सदंशमात्रं तु तत्त्वे
निरूपचरितेतरधर्माख्या-
पकस्य न दुर्भाषितता
भ्रमणं च तन्मूलम् । १९९

जैनीयमोक्षश्रद्धायां
शुक्लपाक्षिकतोचिता । २००

नैवं चात्मोच्छेदमुक्ति-
वादिनां तथाभावः । २०१

अभव्यानामपि व्याग्रहा-
रिकाभोगिकभावात् । २०२

न च प्राक्पञ्चदशशताब्द्याः
स्वाद्यभिधानम् । २०३

पर्वप्रतिनियतदिवसयो-
रर्थान्तरत्वे मौग्ध्यं
श्रीहरिभद्रादीनाम् । २०४

तपाशब्दोपलब्धिस्त्रयो-
दशशताब्दीतः । २०५

'सुविहिये'त्यत्र 'खरयरिये'ति
'सुरवरवरलद्धे'त्यत्र च
खरयरवरलद्धे'ति च पाठ-
परावृत्तिर्धर्म एव खराणाम् ।

समाना चतुष्पर्वी । २०७

पूर्णिमायां प्राक् पाक्षिक
मिति कुविकल्पः । २०८

तिरस्काराद्यपमारेऽपि
थाचेष्टनात् । २३४
अल्पनिर्ग्रन्थत्वोक्तिः । २३५
नन्तद्रव्यश्रामण्यमप्येवम् ।
शास्त्रप्रामाण्ये भाव-
श्रामण्यम् । २३७
सम्भ विख्यातमहत्त्वानाम् ।
दर्शनीयमोहाद्युपशमादौ
स्वाभाविकम् । २३९
तदन्यस्य मार्गश्रद्धावत् । २४०
अन्यथा जैनाभासा
अपि जिनप्रामाण्यवाचः । २४१
श्रुतवाक्यानुपलब्धिं
यावद्गुरुनियोगाज्ञाने । २४२
श्रुताप्रामाण्ये महत्तमं
मिथ्यात्वम् । २४३
लाभे रत्नस्य तत्क्षेप्तृवद् । २४४
बलवती भवितव्यता । २४५
अभव्यस्वभाववत् । २४६
अनन्ताः प्रतिपातिनः । २४७
आप्तोक्त्यैव विश्वासः । २४८
सूक्ष्मा बुद्धिरावश्यकी । २४९
विघातोऽन्यथा । २५०
न हि जाड्यं रक्षाहेतुः । २५१
दर्शनशुद्धं ज्ञानम् । २५२
चारित्रं मोक्षद्वारम् । २५३
'तद्द्वेषी चे'त्युक्तेन
जिनवचःप्रामाण्योक्ति-
विश्रम्भस्थानम् । २५४
स्वान्यमतपोषशोपपराणां
यत्किञ्चिदनन्ता-
नुबन्ध्यौदयादनन्त-
संसारवर्धनम् । २५५
गालिप्रभृतेरपि विषयशुद्धेः ।
स्वरूपं न क्लेशाय । २५७
तथाविधानां तद्भावे
परिणत्यवलोकनम् । २५८
यूकाभयाद् वस्त्रपरित्याग-
वन्न तत्तद्भयात् सन्मार्ग-
परिहारः । २५९
शास्त्रन्दसभेंऽपि तथा-
विधानां तद्भावात् । २६०

दुर्जनानां परिहारो- दूरतः ।

नैते श्रवणार्हाः । २६२

राश्युदयवदत्रोदययुक्तत्वं न ।

'पडिपुण्णं पोसहमि'त्युक्तेः ।

प्रतिक्रमणप्राधान्यात् तत्काले ।

आमध्यत्वात्तत्काला-

नियमात् । २६६

अद्धाप्रत्याख्यानं

सूर्योदयादनु । २६७

'उग्गए सूरे' वचनात् । २६८

अनागतस्य तत् । २६९

प्रातः प्रत्याख्यानवेला-

रम्भाऽतः । २७०

अर्वागुदयादेकादशप्रति-

लेखना इति । २७१

भाद्रशुक्लप्रतिपदि पारणं

कल्पपष्ठात् । २७२

निर्विप्रधानान्यष्टम्यादिपौषधाः ।

न१ प्रधानाः कल्याण-

कदिवसः २७४

रथनिष्क्रमणाऽमाघाता-

दयोऽपि । २७५

विपाकोक्तेहिंसावृद्धा-

अष्टम्याद्या लौकिके । २७६

मदनत्रयोदश्यादयस्तिथयः ।

नागपञ्चम्यादीनि पर्वाणि । २७८

तदुभयपरिहार्य तिथिः । २७९

साधुसाध्वीश्रावकश्राविकाः ।

वर्षावस्थानापेक्षा पञ्चमी-

दशम्यादीनां पर्वाख्या । २८१

सूर्यप्रज्ञप्त्यादिष्वपि । २८२

पूर्णिमेति कोशकाराद्याः । २८३

आधुनिकजैना द्वितीयाद्याः

प्रतिपक्षं षट् । २८

चतुष्पर्वीत्याद्या द्वादश-

शतकात् । २८

अन्यतमां तिथिमुद्दिश्येति

तत्त्वार्थभाष्यम् । २८

पौषधोपवास इत्याख्या

व्रतस्य । २८

पौषध इत्यर्वाक् ।

गरर्त्तितिवचनात् केवलो
ात्रिकस्तिथिनियमहीनश्च ।
चतुर्विधे नियमात्
सामायिकम् । २९०
साकारोच्चारे विवक्षा । २९१
जावनियमप्रतिज्ञायां
ात्यन्त सामायिकं
जावपोसहं ति नियमे । २९२
देशतोऽप्याहारत्यागः । २९३
कल्याणकाद्युत्सवस्तदोत्तरे
तस्मिन्नार्हते । २९४
क्षे प्राधान्यं तदाऽधुना तिथौ ।
दीपावलौ लोकस्य । २९६
शेषपर्वतिथिषु लौकिक-
मनृग्रम् । २९७
उत्तरार्धपार्थक्ये हेतुः । २९८
संस्कारे गौरवम् । २९९
सूत्राणां सर्वत्र सोपस्कारता ।
क्षये वेदस्यासम्बुद्धता । ३०१
पूर्वा तिथिरित्यस्य वृद्धा-
वित्यस्योत्तरेत्यस्य च । ३०२
पर्व तिथेः पर्वतिथिसञ्ज्ञा-
नुष्ठानयोरित्यध्याहारः । ३०३
सत्त्वासत्त्वे अनपेक्ष्य
प्रत्याख्यानकालो
व्यपदेशमूलम् । ३०४
अशक्यपरावर्तौ तिथ्युदयौ । ३०५
सत्त्वासत्त्वे च । ३०६
नातीतानागताराधनेतरे । ३०७
नान्यपदेशे व्यवहारा-
नुष्ठाने । ३०८
तद्विद्भ्यः सः । ३०९
सञ्ज्ञाहीनो लौकिके-
तरभ्रष्टः । ३१०
आगम आचरणा च मार्गः । ३११
बलवत्युत्तरा । ३१२
प्रायश्चित्ते । ३१३
उद्देशादिष्वपि । ३१४
'करणओ'ति वचनात । ३१५
सामाचारीति । ३१६
पर्युषणादिपरावृत्तेरप्य-
प्रामाण्यापातात् । ३१७

यावत् सम्भव इति-
पूर्वतरा । ३१८
पूर्णिमेतिव्यपदेशात्
चतुर्दशीनामलोपापत्तिः। ३१९
व्यपदेशो व्यवहारसम्मतसत्ये।
लोकेऽपि जन्माष्टमी-
शिवरात्र्यादौ । ३२१
[illegible] तत्त्रयोदश्या
[illegible]व्यपदेशः। ३२२
[illegible]मासाः संवत्सर
इत्यनुवादः । ३२३
[illegible] [illegible]-

[illegible]यनियमेऽपि अर्थ[illegible]
मास इत्यनेकशः [illegible]
सूत्रोक्तिः ।
अशित्यधिके [illegible]
पि नवमशतकेऽभि[illegible]
नियमेऽपि [illegible]
इत्युक्तिः [illegible]
'अजन वे'त्युक्तेः ।
वर्षादिना [illegible]
[illegible]नेऽपि [illegible]
[illegible]
[illegible] ।

तुर्दश्यादिषु पौषधनियमोऽ- १५
ारिणाम् । १६
क्षये पूर्वं तिथेः ।
त्रयोदशीतृतीयास्वीकारे
आयत्यां चतुर्दशी-
स्वीकारात् प्रत्याख्याना-
वरणाप्रत्याख्यानानन्ता- १७
नुबन्धिपातः ।
पूर्णिमापञ्चमीक्षये न
चतुर्दश्यादिपर्वतिथि- १८
लोपः ।

क्षयस्यास्वीकारे वृद्धेरपि । १
दिनैकषष्ठिद्वाषष्ट्यंशमा- २
नोत्तरे तिथिः ।
चतुष्पञ्चाशदादिपञ्च-
षष्ठ्यन्तघटिका लौकिके । ३
अनियताद्यन्ता । ४
उदयस्पृक्सूर्योदयाद्यन्ताऽऽ- ५
राध्या ।
क्षय आद्या । ६
परे वृद्धिरपि । ७
विधिनियमौ क्षयवृद्ध्योः
पूर्वोत्तरयोः सञ्ज्ञापूर्विकाऽऽ- ८
राधनेति ।
पूर्वसञ्ज्ञानाशान्त्यो- ९
दयिकी त्वाख्यानात् । १०
ऐतिह्यमपि ।
उदयवत्या निर्देशोऽन्यत्र ११
क्षयवृद्धिप्रसङ्गात् ।
पूर्वाह्णव्यापित्वादिना
निर्देशेऽहोरात्रिकपौषध-
तपोब्रह्माऽभिग्रहादिबाधः । १२
आज्ञाभङ्गादयश्च ततः । १३
अष्टम्यादि उद्देशवत्या- १४
राधना ।
नाखण्डा क्षयवृद्ध्योः । १५
नोत्तरे मासोद्देश्यका । १६
कल्याणकादीनि पूर्वो-
त्तरयोरुचितःपर्वाबाधया । १७
चन्द्रकर्मणोः कर्मसूर्य-
योर्दिनमानविश्लेषे

तिथिदिनहानिवृद्धिः । १८

लौकिकाश्रयणैतिह्यम् । १९

सूर्योदयवती प्रत्याख्यानवेलागता वा तिथिरित्यस्य न तावत् कालमाराध्येति न तत्प्रभृत्याराध्येति परंतिथिसूर्योदयमर्यादयाऽऽराध्येत्यर्थः आद्ये प्रत्याख्यानागतविपयताव्याघातः द्वितीये अष्टम्याद्युद्देश्यकनियमपालनेऽपि मूलगुणाद्यप्रत्याख्यानभङ्गादि पौषधपालनाय तृतीयविकल्पः । २०

अन्ये उदयवतीषु सप्तम्यादिष्वष्टम्यादितिथेः सञ्ज्ञाया अभावे तदाराधनाया अपि । २१

किञ्च परसूर्योदयं विना पूर्वतिथेरेव व्यपदेशो युक्तः । २२

सप्तम्यादिष्वष्टम्यादितिथिधृतिर्नैव युक्ता 'क्षये पूर्वे'ति प्रघोषात् समग्राया अष्टम्यादित्वव्यपदेशो युक्तः । २३

लौकिकलोकोत्तरान्यतरपञ्चाङ्गमाश्रयणेऽपि विधानादौ संस्कारस्यावश्यकता । २४

तिथ्युद्देशेन विधानोक्तेः । २५

पञ्चाङ्गे उद्दिष्टतिथेर्वृद्धिहानी यतः । २६

सूर्योदयाभावतद्द्वयव्याप्ती । अभाववस्तु तत्र । २७

विधानं तु सकलतिथिविषयकम् । २९

उत्तरे नियता अष्टम्याद्याः प्रतिमासम् । ३०

ज्ञानपञ्चम्याद्या वार्षिक्यः । ३१

आद्यपर्वतिथेः क्षयवृद्धी भोगसमाप्तिमत्यां तदाराधने । ३२

द्वितीयस्याः पूर्वतरा । ३३
लौकिका अपि तत्तदाख्या पूर्वकमाराधका जन्माष्टम्यादिषु । ३४

उदयस्पृष्टाऽपरसूर्योदयान्तं व्यपदेष्टव्यास्तिथयः । १
प्रातः प्रत्याख्यानवेलाया-मारम्भस्तासाम् । २
उदयानुसारेण दिवस-व्यवहाराः । ३
एकषष्टेर्भावात् । ४
आषाढीतः पञ्चाशदुक्तेः । ५
षष्ठीसूर्योदये संवत्सरोक्तेः । ६
तास्तिथयः सूर्योदय-माप्नुवन्तः (न्त्यः) । ७
इतरस्यां क्रियमाणायाम् अयुक्तेः । ८
इति अद्यवासरे तस्मिन् दिने चोक्तेः । ९
अन्यथा मिथ्याव्यपदेशः । १०
प्रतितिथि तदभावापत्तेः । ११
समाप्तावपि साङ्कर्यम-क्षीणपर्वणोऽपि तदपाताच्च । १२
भोगाधिकसम्पूर्णताग्रहवतां प्रतिबन्दी । १३
पर्वतिथिक्षयवृद्ध्योर्वि-पर्ययः 'त्रयोदशीचतु-र्दश्यो'रिति 'त्रयोदशी-व्यपदेशाभाव' इति 'चतुर्दश्येवे'ति 'औदयिक्ये-वे'ति त्रयोदशीवर्धन-मित्यस्य चोक्तेः पट्टक-पत्रादिवचनात् । १४
लोकेऽपि जन्माष्टमीविजया-सफलादीनाम् । १५
आराधना तिथ्यनुगा नान्यथा । १६
सर्वदाऽनियमेन । १७
तिथिष्वन्यथा । १८

वादविवरणम् ।

नत्वा वादीभसिंहं श्री-वीरं शिवपथोद्दिशिनं ।
वादे विवरणं किञ्चित् स्वान्यबोधाय रच्यते ॥१॥

यावन्निर्णयं यावत्स्फूर्ति च वदनं वादः । १

आरम्भकप्रत्यारम्भकौ वादिप्रतिवादिनौ । २

जिगीषु-स्वतत्त्वनिर्णिनीषु-परतत्त्वनिर्णिनीषु-क्षायोपशमिककेवलज्ञानिसंयोगात् षोडश वादाः । ३

द्वितीयपञ्चमान्त्या न । ४

बौद्धसाङ्ख्ययोः साङ्ख्यगौतमयोरबुद्धगौतमवीरयोरिन्द्रभूत्यग्निभूत्योः शिष्यगुर्वोः अबुद्धगौतमवीरयोः केशिप्रदेशिनोः केशिप्रबुद्धप्रदेशिनोः केशिगौतमयोः प्रबुद्धगौतमवीरयोर्वीरगौतमयोर्वीरपाखण्डिनोर्वीरगौतमयोश्च क्रमेण । ५

प्रथमतृतीयतुर्यषष्ठत्रयोदशाश्चतुरङ्गाः । ६

शेषा यथासम्भवं द्वित्र्यङ्गाः । ७

वादिप्रतिवादिसभ्यसभापतयोऽङ्गानि । ८

निग्रहानुग्रहक्षमः सभापतिः । ९

व्यवस्थापकाः सभ्याः । १०

वादप्रतिवादाभ्यां साधनदूषणे वादिप्रतिवादिकर्म । ११

मानी क्रूरो द्वेष्टा मूढः शुष्कोऽनर्थहेतुः । १२

लाभार्थी छलजात्यादिप्रधानो दुःस्थितो विवादोऽतिपातलाघवफलः । १३

परलोकप्रधानो मध्यस्थः ज्ञातस्वशास्त्रो धर्म्यं धर्मप्रतिपत्ति-मोदनाद्यफलः । १४

जात्यैवाभव्यस्य । ७९

न भव्योच्छेदः । ८०

सर्वदानन्तभागो निगोदस्य ।

अवगाहनाभेदेऽपि सूक्ष्म-
बादरनिगोदजीवानन्त्यं
बहुसमम् । ८२

अनाद्यतीतवदनागतोऽ-
नन्तभागः । ८३

भव्यानां मुक्तिः । ८४

अन्ययोगव्यवच्छेदः । ८५

सामग्र्यप्राप्तेः । ८६

वर्षाभावे बीजाङ्कुराभाववत् ।

न बीजकर्करसाम्यम् । ८८

न कार्यगम्या योग्यता । ८९

तथाभव्यत्वाद्यथाकाल-
व्यावहारिकता–नरत्व–ग्रन्थि-
भेदविरत्यादि । ९०

सहकारिणः परिणामवृद्धया-
दिकाः । ९१

अप्रतिपातसङ्ख्यासङ्ख्यान-
न्तकालपतितत्वादि ततः । ९२

निह्नवत्वाद्यपि । ९३

शासनद्रोहाश्रद्धाने । ९४

तद्भवोभवानन्त्यनियमः । ९५

परिणामशुद्धेरननुभवोपि । ९६

दुर्लभबोधिकाः । ९७

सिद्धिक्षेत्रानभिधाने
सङ्ख्यानं स्थूलानाम् । ९८

वीरसप्तविंशतिभववत् । ९९

प्रज्ञापनीयैपैव । १००

दृढप्रहारिमुख्याणां न
हिंसा न वैराद्यनुबन्धिनी । १०१

'चत्तारिपंचवेइंदिये'त्यादि-
वन्निषेधाय आगामिभद्र-
त्वस्य नानन्तप्रतिबन्धाय । १०२

अविरुद्धं तदानन्त्यम् । १०३

अव्यवहारिकाः अनादयः । १०४

निगोदानन्तभागसिद्ध-
सङ्ख्यानुपपत्तिरन्यथा । १०५

सिद्धयसमसङ्ख्य
व्यावहारागमः । १०६

तिथिदर्पणः ।

मोक्षमार्गप्रदं वीरं नत्वा युक्त्यागमोक्तिभिः ।
भव्यानां धर्मशुद्ध्यर्थं क्रियते तिथिदर्पणः ॥१॥

ननु तिथीनां—पर्वतिथीनां हानिः स्यान्नवा ?, स्यात् चेत्
तत् तत्तिथिपर्वतिथिनामाङ्किताऽऽराधना कथं कार्येति ।

उभयेषामपि हानिर्ज्योतिष्कगणितेन स्यादेव, परं
र्वतिथेर्हानावपि गणितापेक्षयाऽऽराधनायां न हानिः, किन्तु
आषाढीपूर्णिमाया गणितापेक्षयाऽऽवश्यकक्षयेऽपि श्रीनिशीथ-
शाश्रुतस्कन्धनिर्युक्तिचूर्णिकारैः तस्याश्चतुर्दश्याः सञ्ज्ञाम-
नीय पूर्णिमेति प्रतिपादनात् पूर्वायाः अपर्वतिथेर्व्यपदेशं
रित्यज्य तत्र पर्वतिथेर्व्यपदेशं कृत्वैव तत्तत्पर्वकृत्यविधानं
वेधेयम । तत्त्वतरङ्गिण्यामत एव चतुर्दश्याः क्षये त्रयोदशी-
व्यपदेशं परित्यज्य चतुर्दश्या एव व्यपदेशः कार्य इति
पष्टमुक्तम् । तद्दिनं त्रयोदशीनाम्ना व्यपदेष्टारं तु मूर्खशेखरकोट
थापितः । ताम्रयुक्तसुवर्णाभरणे स्वर्णाभरणदृष्टान्तेन दृढीकृता
त्र तत्र तद्व्यपदेशकृतिरिति ।

ननु पर्वतिथेर्गणितेनागतायां हानावाराधनायां पूर्वस्या
यपदेशं निरस्य तत्र क्षीणायाः पर्वतिथेर्व्यपदेशं कृत्वा च
न्नामाङ्किताऽऽराधना क्रियते, परं यदि पूर्वाऽपि सा
र्वतिथिर्भवति तदा किं कार्यमिति चेत् ? ।

तादृशे प्रसङ्गे पूर्वतनीमपर्वतिथिं निरस्य तत्र पूर्वां पर्वतिथिं व्यपदिश्य तदाराधना कार्या, द्वितीयदिने च गणितफलागतां पर्वतिथिं निरस्याग्रेतना पर्वतिथिः कार्या। यथा पूर्णिमामावास्ययोर्हानौ त्रयोदशीं निरस्य चतुर्दशीकृत्यं तत्र चतुर्दशीमिति व्यपदिश्य कार्यं, चतुर्दशीदिने च चतुर्दशीसञ्ज्ञां निरस्य तत्रामां पूर्णिमां वा क्षीणां सतीं व्यपदिश्य तत्राऽमापूर्णिमयोर्यथायथमाराधना कार्या। एवमेव भाद्रपदशुक्लपञ्चम्याः क्षये तस्याः सांवत्सरिकत्वापगमेऽपि पर्वतिथित्वस्यानपगमात्तृतीयायाः स्वव्यपदेशं निरस्य चतुर्थीं च व्यपदिश्य सांवत्सरिकं कार्यं, द्वितीयदिने च तस्याः पञ्चमीं व्यपदिश्य तत्कार्यं कार्यम्।

ननु 'उदयंमि जा तिही सा पमाणमियरीइ कीरमाणीए। आणाभंगऽणवत्थामिच्छत्तविराहणं पावे' ॥१॥ त्ति प्रमाणेऽविवादास्पदे जागरुके किमेवमौदयिकयोस्त्रयोदशीचतुर्दश्योर्व्यपदेशाभावः कथ्यते? इति। सत्यं, 'नहि मूर्खाणां ग्रामा वसन्ती'ति न्यायः सत्यापित एव भवद्भिः। यतोऽत्रोदयकालीनायाः स्वल्पाया अपि पर्वतिथेः समस्तदिनं यावद् व्याप्तिं प्रमाणशब्देन निर्दिशति, निषेधयति चैवं कृत्वा पूर्वाह्णादिव्याप्तां तिथिमभ्युपगन्तॄनिति यथास्थितोऽर्थो न बुद्धो भवद्भिरिति। किञ्च-गाथेयं हानिवृद्धिप्रसङ्गं विहायैवोपयुज्या। अत एव एतस्या गाथायाः अनन्तरमेव 'अह जइ कहवि न लब्भंति

ताओ सूरुग्गमेण जुत्ताओ'त्यादिगाथा पठिता। यदि चोदयमन्तरेण तिथेरप्रमाण्यमितीष्यते तर्हि क्षीणायां पर्वतिथौ पञ्चाङ्गे दृष्टायां तदाराधना मूलत एव तदुदयाभावात् त्यक्तव्या। अनुदितायां नव्योत्थापकमतेन च पूर्वापर्वतिथि-सञ्ज्ञायां तिथौ पर्वतिथिनामाङ्कितमनुष्ठानं विधेयम्। विधाने चैवं विधे कृते इतरप्रमाणीकरणाद् ध्रुवा आज्ञाभङ्गादयो दोषा नव्यसम्मूर्च्छिमोत्थापकानाम्।

किञ्च-यद्युच्येत-अस्त्यस्माकमवने प्रबलं साधनं श्रीउमास्वातिवाचकप्रघोषः-'क्षये पूर्वा तिथिः कार्ये'तिलक्षणः, सत्यमस्ति, परं सोऽनुदिताया अपि क्षीणत्वेन पर्वतिथेरा-सूर्योदयादाऽऽपरसूर्योदयं व्यपदेशार्थं पूर्वापर्वतिथिव्यपदेशस्य निवारणायैवोपयुज्यते। एवं च प्रघोष एव भवद्विहितोद-यैकान्ततात्पर्यविरोधं सन्धत्ते। न च पूर्वापरबाधितार्थं वचः शासने जैने शोभावहं' तस्मा चलनाक्षमगोग्राहकनोद्रसदृशी भवन्तो दशामन्वयासुः। अपि चानुदयवत्यामपि पर्वतिथौ पर्वतिथिं व्यपदिश्य तत्पर्वतिथिनामाङ्कितं पाक्षिकपौषधादिकं कुर्वतां श्राद्धानां कथमाज्ञाभङ्गादयो दोषाः प्रभवन्ति? इत्यपि तद्बोद्र इव नैव विचारितं भवद्भिः, न च विचारितं भवद्भिरेतदपि-यत्क्षीणायां पर्वतिथौ पूर्वस्यां तद्व्यपदेशम-पर्वतिथौ कृत्वा तन्नामाङ्कितकार्यकरणे कथं लगेयुराज्ञाभङ्गा-दयो दोषा? इति।

ननु यदि पूर्वाह्णव्यापिन्या तिथ्या पर्वतिथित्वस्य स्वीकारे कथं ते आज्ञाभङ्गानवस्थे दोषौ ? इत्यपि न अविचा-रितमिति चेत् ? शृणु, आज्ञाभङ्गो नाम पूर्वपुरुषाणां वचनां उल्ल-ङ्घनसमीक्षणं, प्रथमं तावदाज्ञा पूर्वक्रमभाविणां सूर्योदय-मस्पृशन्ती तिथिः पर्वत्वेनाभ्युपगम्यापि श्रीणीति व्यपदेश्या। अल्पं कालमपि या सूर्योदयं नैव स्पृशेत् ? यदि या तत्सूर्यो-दयवर्ति दिवसे व्यपदेश्यत्वेनेति जैनज्योतिर्विदां सिद्धमेवैतत्। ततः पर्वतिथिनामाङ्कितेषु प्रत्याख्यानपोषधादिषु कार्येष्वपि सैवोपयुज्यते, सर्वेषामद्धाप्रत्याख्यानानां सूर्योदयापेक्षमेवो-च्चारात्। 'उग्गए सूरेण'त्यादि पाठोऽप्येतदेवाख्याति। पूर्वाह्णादिव्याप्तिमतीं तिथिमभ्युपगच्छद्भिः स्पष्टमेवान्यथा व्यपदिश्य पर्वतिथिं लुप्तमेवेत्याज्ञाभङ्गः। अनवस्था तु स्वयं प्रत्याख्यानदेवसाक्षिकगुरुसाक्षिकतत्करणतत्पारणतत्तिथि-सत्कपाक्षिकादिप्रतिक्रमणक्रियाप्रभृतिषु क्रियासु कोऽपि कश्चित् तत्क्रियामुद्दिश्य तत्तत्पर्वतिथेर्व्यवहारं करोति, सूर्योदयनियन्त्रणस्यानभ्युपगमात्। तदेवमाज्ञाभङ्गानवस्थे सुष्ठुतरं बाधेते परपक्षे।

ननु मिथ्यात्वाख्यस्तृतीयो दोष उच्यते स आज्ञा-भङ्गोत्थोऽन्यथा वेति ? चेत् तदुत्थः स तदुक्त्यैव गतार्थः स्यात्, परमत्र सोऽन्यथैव यः सूर्योदयादासूर्योदयं पर्व-तिथिं नाभ्युपगच्छेत्, परं भोगो यदा तस्या आरभ्य

यस्तदारतः पर्वतिथिसत्त्वं तत्क्रियामारभेत, समाप्ते च तद्भोगे तन्नामाङ्कितक्रियां प्रत्याख्यानादिकमुज्झेत् । ततश्च स्पष्ट एवाद्धाप्रत्याख्यानमर्यादाया अश्रद्धानाद्रात्रिभोजनादेस्तथोक्तिवशेनाभ्युपगमात् कर्त्तव्यत्वेन स्पष्ट एव मिथ्यात्वदोषः । संयमादिमूलोत्तरगुणाविराधनाऽपि पौषधप्रत्याख्यानादीनामन्यथाकृतेर्न निरूपयितुमशक्येति स्पष्टा एवाऽऽज्ञाभङ्गादयश्चत्वारोऽपि दोषाः पूर्वाह्णव्यापिन्याः पर्वतिथेरभ्युपगमे इति ।

इदमत्रावधेयं—यस्मिन्नहनि या तिथिः सूर्योदयं स्पृशति सा तस्मिन्नेव समग्रेऽहनि मन्तव्या तत्सूर्योदयादपरसूर्योदयं यावदेव । तथा च पूर्वदिने पर्वतिथेर्बहुरल्पो वा भोगोऽकिञ्चित्करः । तत्र तन्नामाङ्कितानामनुष्ठानानामकरणे तत्तिथिनामाङ्कितनियमस्वीकारस्य क्षतिः । यतो न सा तिथिः पूर्वतिथिसूर्योदयस्पृष्टा, सूर्योदयस्पर्शवत्यां च पर्वतिथौ परापर्वप्रवेशेऽपि तत्र दिने तत्पर्वतिथिनामाङ्कितकृत्यानां ब्रह्मचर्यसचित्तत्यागादीनामकरणे च स्पष्टो नियमभङ्ग इति । तत्रमिदं 'उदयमि जे'त्यनेन तिथेरारम्भः सूर्योदयात् अवसानं चापरसूर्योदयान्त एवेति नियमनेन सिद्धिमायातम् । यश्च जिनप्रभश्चतुर्दश्याः क्षये त्रयोदश्यां चतुर्दशीपर्वतिथिनामाङ्कितकरणं विधिप्रपायामभ्युपयन् चतुर्दश्या भोगबाहुल्यं हेतुत्वेनाऽऽह तत्त्वकिञ्चित्करम् । यतो बह्वीनामुदयवतीनामष्ट-

तत्र तिथिक्षयवृद्धयोः [illegible] पौषधाद्याराधनेति।

ननु कतिधाः पर्वतिथयः ? इति । प्रतिमासमष्टमी-चतुर्दशी पूर्णिमाऽमावास्येति नामतश्चतस्रः पञ्च तिथिद्वयाश्च पर्वतिथय आगमाभिप्रायेण, शुक्लद्वितीयापञ्चम्येकादश्यभिप्रायेण तु द्वितीयापञ्चम्यष्टम्येकादशीचतुर्दशीपञ्चदशीरूपाः प्रतिपक्षं षट् तिथयः । एताश्च कालपावित्र्येण पर्वतिथयो मताः । अक्षयतृतीयाद्यास्तु कार्यपावित्र्यतिथय इति पर्वतिथयः । कालश्च नैकश्चानेके, कार्याणि लोकानेकान्यशुभानि स्युरेवेति । ननु कालपावित्र्यपर्वतिथीनां कार्यपावित्र्यपर्वतिथीनां क्षये पश्चाङ्गे दृष्टे आराधनाविधौ भेदोऽस्ति कश्चिदिति ? अस्तीति प्रतिपद्यस्व । कालपावित्र्यतिथीनां क्षये नियमेन पूर्वस्या व्यपदेशं निरस्य क्षीणाया अपि कालपावित्र्यतिथेर्व्यपदेशं विधाय कालपावित्र्यपर्वतिथिराराध्या, कालस्य क्रमवर्त्तित्वाद्युगपद्वृत्तित्वाभावाच्च । कार्यपावित्र्यपर्वतिथयस्तु द्विविधा तिथिनामाचरणान्वितास्तद्रहिताः । आद्या अक्षयतृतीयाद्या, द्वितीया श्रीऋषभादिजिनादीनां च्यवनादिकल्याणकादियुता । तत्राद्यायां कालपावित्र्यपर्वतिथिवद् व्यपदेशाराधनादि, परस्यां तु सहैव एकद्वयादिकल्याणकानां, भिन्नभिन्नतपसो वृद्धयाऽऽम्नायादिति । ननु कालपावित्र्यपर्वतिथि-तिथिनामाचरणान्वितकार्यपावित्र्यतिथ्योर्व्यपदेशस्य युगपत्प्राप्तौ कार्य-

चन्द्रसंवत्सरे सूर्यप्रज्ञप्त्यादिषु तिथीनां पट्कं पात्यते, सांशत्वाचान्द्रवर्षस्य। कौटिलेयादिषु षड् दिनानि पात्यन्ते, चान्द्रसंवत्सरस्य निरंशचतुष्पञ्चाशदधिकत्रिशतदिनमानाभ्युपगमेन निरंशस्याभ्युपगमः। कर्मसंवत्सरस्तु सर्वेषां मतेन निरंशषष्ट्यधिकत्रिशतदिनमान एव। साम्प्रतीनपञ्चाङ्गानि दिनापरपर्यायं रव्यादिवारमेवैकं द्वयोस्तिथ्योः रक्षयित्वा दिवसक्षयमेव विदधत इति वारदिनतिथिनामैक्यमेवैषां तत्त्वत इति।

ननु लौकिकपञ्चाङ्गेष्वनियततया यदि तिथीनां क्षयस्तदा एकाकिन्याः स्वपर्वतिथेः पर्वानन्तरवर्तिन्याः पर्वतिथेः क्षये स्वाभिमतपर्वणामाराधनाय कां व्यवस्थां कुर्वते लौकिका? इति चेत्। न ते नव्योत्थापका इव पर्वतिथीनां क्षीणत्वं साङ्कर्यं वेच्छन्ति। लौकिका अपि भाद्रपदकृष्णाष्टम्यादीनां

परं वृद्धावष्टम्यादीनां प्रागहोरात्रस्य नियमविधानबलादष्टम्यादिव्यपदेश्यत्वस्याभावेऽपि द्वितीयसप्तम्यादिव्यपदेश्यत्वं कुत? इति। आनवमीसूर्योदयं यावत् 'उदयमी'त्यादिवाक्येनासद्भोगाप्यष्टमीति न्यायसिद्धं व्यवहारमनुसृत्याऽष्टमीसूर्योदयं सप्तमीव्यवहाराद् द्वितीयाद्यास्ता सप्तम्यादयः आत्रिषष्टितमसूर्योदयं यावदेकषष्टितमाया एव तिथेः शास्त्रेऽपि व्यपदेशोऽस्त्येव द्विषष्टितमतिथिभोगसत्त्वेऽपीति।

नन्वेवं वृद्धौ हानौ च पर्वतिथीनां नियतसङ्ख्याकादेरस्तु पूर्वास्यामपरस्यां च क्रमेण तद्व्यपदेशाराधनादि, परं पूर्वासामपर्वतिथित्वे सप्तम्यादीनां व्यपदेशाभावो द्विव्यपदेशादि च यदि स्यातां न तत्र विरोधः कस्यचनापि, परं यदि ताः क्षीणा वृद्धा वा यदि पूर्णिमामे भवेतां, तदा का गतिः? यतस्तत्पूर्ववर्त्तिन्याश्चतुर्दश्याः पर्वतिथिरूपत्वात् तद्धानिवृद्धिर्भावयोः स्वीकारापत्तिरापद्यते दुर्निवारा, नियतसङ्ख्यासञ्ज्ञादिर्नियमोऽप्येवं कृता चाऽऽमूलचूलं विशीर्येत अकृतेऽपि तथाकरणे पूर्णिमामावास्ययोर्हानेर्वृद्धेश्च स्वीकारापत्तिस्तथाविधा दुर्वारैवेत्युभयतः पाशारज्जावापतिता वयमिति चेत्। सत्यं, 'यावत्सम्भवस्तावद्विधि'रितिन्यायमनवबुध्यमानाश्चेद् भवन्तो भवेयुरेव तथा पाशपतिताः, न च तत्र वः शरणं कोऽपि परमुक्तन्याय-

...वबुध्य चेद्भवन्तस्तमवलम्बयेयुस्तर्हि त्रयोदश्या ह्रानिर्वृद्धिर्वा
...भवेदेव भवतां कान्दिशीकानां त्राणपरेति। नन्वस्त्येष न्यायः,
...शरणं भवेच्चोभयतः पाशकर्त्तने, परं 'न्याया हि स्थविर-
...यष्टिप्राया' इत्यनेकान्तिकं तच्छरणं, शास्त्रप्रवृत्तिश्चेष्टार्था,
...इष्टश्चौदयिक्यामेव पर्वतिथौ तद्व्यपदेशादिभावः। यत उक्तं
...विचारसारादौ—'उदयवइसु कायव्व'ति। अत्र चोदययुक्ताया
...अपि चतुर्दश्यास्तत्त्वेन व्यपदेशाद्यभावोऽनिष्ट आसजति।
...ततो नापगता कान्दिशीकताऽस्माकमिति। सत्यं, शास्त्रमपि
...तेषामेव शासनत्राणार्थकं भवति, ये स्युर्न यथाश्रुतग्राहिणः।
...थाविधानां तु तदेव शास्त्रं 'मातृवत्परदारेषि्व'तिपाठात्
...राङ्गनालिङ्गनादिकारकबोद्धवत् परमबाधाहेतुरेव।

ननु किमत्र तर्हि तत्त्वमिति ? चेच्छृणुत, नहीदम् 'उदयंमि
...तही'ति 'उदयवइसु कायव्वं'ति पाठश्च पर्वतिथेरुदयवतीत्व-
...मुदयवत्यामेव च तद्व्यपदेशादिकृतिं सूचयति। तथैकान्ताग्रहे
...च क्षीणानां सञ्ज्ञाराधनादि समूलमुच्छिद्येत, तासामुदयवतीत्वा-
...भावात्। वृद्धासु च तासु द्विःसञ्ज्ञाव्यवहृत्याराधनादि कार्यं
...स्यात्, द्वयोरप्युदयवतीत्वात्। नियतसङ्ख्यासञ्ज्ञादिनियमश्च
...चं चूर्यंत एव शतश इति। ननूक्तिस्तत्रभवतो भवतः श्रुता,
...परं न विश्रुतयशा यतः—शास्त्रेषु तावदपवादानां प्रवृत्तिः शतशः
...न चापवादा बाधका इति च, 'उदयंमी'त्यादय उत्सर्गाः, 'क्षये
...पूर्वे'त्याद्याश्चापवादाः तैभिश्च बाधा तेषामिति। क्षयवृद्धिप्रसंगा-

[illegible]

[illegible] 'क्षये पूर्वे' इत्यादिकः प्रवर्तितोऽनुद-
यवतीमुदयवतीं कर्तुमीशः । सूर्योदयो हि लोकानुभवप्रसूतः
स च न प्रजापतिनाऽपि विपर्यासितुं शक्यः । कथं चानुदयवत्यां
पर्वतिथौ तदाराधनाकर्तॄणां मिथ्यात्वादयः ? कथं च ते
'क्षये पूर्वे' इत्यादिना अपसर्पेयुः लब्धप्रसराः । तत आल-
जालमेव वावदूकवाग्जालमिति ।

ननु तर्ह्युदयं मीत्यादिना किं क्रियते ? कथं चान्यथाकारो
यस्मिन्नाज्ञाभङ्गादयो दोषाः ? कथं च हानिवृद्धिप्रसंगे न ते
बाधितुमलममलबोधवतां तथा तथाव्यपदेशादि कृत्वाऽऽराधना-
माराधयतामिति । मा मुग्धा भूत । आदौ तावदुदयं मीत्यस्यार्थमेव

मिति। सत्यं, परमभाविताग्रभागार्थस्य तत्तथाविधमेवावतिष्ठत। यदा चास्मसूर्योदयादपरसूर्योदयं तिथीनां व्यपदेशादि कार्य-मिति नियमो मनोमन्दिरमाविशेत्तदैवापरभागोद्घाटनस्यावसर इति नोद्घाटितोऽपरभागः। उद्घाटयते चाधुना स भवता-मनधानां जिज्ञासापूर्त्तये। आदौ तावत् पूर्वोक्तनियमं समुत्सृज्य भोगकाले तत्तत्तिथीनां तत्तत्तिथ्यादिव्यपदेशादि ये कुर्युस्ते 'अहोरत्तं जाव पडिपुण्णे पोसहे'त्ति 'उग्गए सूरिए'त्यादि 'पाणहारदिवसचरिमं'ति सेसदिवसं रत्तिमित्यादीनि चापरि-मितान्यखिलमहोरात्रं यावत्तिथिव्यपदेशादिरूपाणि, भगवदा-गमवाक्यानि भञ्ज्येयुरेव। अनवस्था तु शासननिरपेक्षायाः प्रवृत्तेरादरणीयतायां स्फुटैव स्फुटितमतिमताम्। अवमरात्र-दृष्टान्तसिद्धां सूर्योदयमध्ये तिथिममन्वानः श्रद्धासद्बोधादि-व्यपगमाद्रत्नत्रयीमनापद्यमानो मिथ्यात्वतरलितहृदयः स्याद्। विराधना च प्रत्याख्यानादिलोपजा निराबाधेति स्पष्टमूह्यतां भोगवत्यास्तिथ्या व्यपदेशादिष्विति। एतेषां च दोषाणां न कणोऽपि'क्षये पूर्वे'त्यादिप्रघोषप्राबल्येन पूर्वोत्तरयोर्व्यपदेशा-राधनादिष्विति मतिमतां मान्यतमः पन्था एषः। ननु तत्तत्-पर्वतिथिनामाङ्कितेषु पाक्षिकाद्यावश्यकादिकालव्यापिन्यो यदि परिगृह्य तदहोरात्रमर्यादया तत्तत्पर्वतिथीनामङ्गीकारे कथ-मनामङ्कादयो दोषाः समुत्पद्यन्ते ?। यतो यथा चतुर्दश्युदय-युता कैश्चित्परिगृहीता तामाश्रित्य च तद्वासरे तन्नामाङ्कि

पन्थाः सामाचारीमवश्यमपेक्षेत। यत एकविधेऽपि शास्त्रमार्गे सामाचारीणां वैचित्र्यं विदुषामविरुद्धमेवेति। तथाविधायाः सामाचार्या दर्शनमावश्यकमिति चेत्। सत्यं उक्तं, परं यत् शास्त्रे स्पष्टतया न निर्दिष्टं तत्रैव सामाचारीणां वैचित्र्यं। लोकानुभावसाधिते शास्त्रीयविध्युपेते विधौ न वैचित्र्यं सामाचारीणाम्। अन्यथा सर्वाण्यपि जगद्वर्तियूथीयमतानि स्वस्वसामाचारीनाम्ना संवरनिर्जराद्वारा मोक्षसिद्धिमासादयेयुरिति। शास्त्रसिद्धशोदययुक्तायां पर्वतिथिव्यपदेशाराधनामार्ग इति नावश्यकं तत्र सामाचार्या दर्शनमिति। ननु शास्त्रसिद्धे तर्हि सांवत्सरिके चातुर्मासिके च कथमाचरणाऽपरपर्याया सामाचारी पृथग्रूपा, यतस्तौ पञ्चम्यां पञ्चदश्यां च क्रमेण शास्त्रसिद्धौ, आचर्यते च चतुर्थ्यां चतुर्दश्यां चेति। शास्त्रसिद्धेऽपि तथासामाचारीदर्शनपृच्छा नाऽनावश्यकीति चेत्। 'अंतरावि य से कप्पइ'ति शास्त्रनिर्दिष्टपन्थानमनुसृत्यैव पञ्चमीमनादृत्य चतुर्थी सांवत्सरिकपर्वतिथित्वेन भाद्रपदशुक्लीया प्रवर्तिता, तत्परावर्तीन पूर्णिमाश्चाद्यन्तप्रतिदिनमानान्तररक्षणायाऽऽषाढ्याः कार्तिक्याश्च तद्वत् न फाल्गुन्याश्च परावर्तः। पाक्षिकपर्वाणि तु [illegible] चतुर्दश्यामन्तर्भूतत्वादमनन्तर्भूतमेव। यच्च 'तव्वसेण पक्खियाणि [illegible] [illegible] [illegible] इति [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]दिति। न च [illegible]

रात्रौ आगतः, पश्चात्तनाः कथं तमनुवर्त्तयेयुः पर्यावर्त्तम्?
इति । 'नो कप्पइ से तं रयणिं उवायणावित्तए'त्ति सांवत्सरिका-
धिकने पूर्वरात्रस्थितापत्तिरेवेति न शास्त्रोक्तिः किं न
स्मर्यते?, येनानन्तरमेवं प्रलप्यते इति कृतं प्रसङ्गेन ।
पक्षे तु तथाऽऽसामाचारीदृष्टा प्रवर्त्ततीति सा प्रदर्श्यते-
अतो जैनज्योतिष्करण्डकमपेक्ष्य प्रतियुगमन्त्याषाढपूर्णिमायाः
क्षय एव स्यात्, तथाप्यवस्थानपर्युषणाप्रक्रमे आचारप्रकल्प-
चारदशाचूर्ण्योराषाढचितयाऽऽषाढपूर्णिमाऽभ्युक्ता स्पष्टाक्षरैः ।
ततः स्पष्टमिदमापन्नं यत्पर्वतिथेः क्षयेऽपि तत्कृत्यपर्व-
आराधनादि पूर्वं तस्यां कार्यमिति । पाक्षिकं च चतुर्दश्यां नियतं
प्रतिक्रमणमिति पर्वतिथीनां नियतसङ्ख्यासम्बन्धात्तत्क्षये तस्यामेव
त्रयोदश्यामेवेति न तत्र विवादकणोऽपि विदुषामिति ।

किञ्च-श्रीहीरप्रश्नोत्तरे पञ्चम्याः पूर्णिमायाश्च पाते तत्तपः-
प्रश्न उद्भूतः । तत्र पञ्चमीतपःकरणे पूर्वस्यामित्येकवचनं प्रश्ना-
नुकूलमुत्तरितम् । पूर्णिमातपोविषये तु त्रयोदशी-चतुर्दश्योरिति
द्विवचनेनोत्तरयन्तः श्रीहीरसूरयोऽविवादं त्रयोदशीचतुर्दश्यो-
श्चतुर्दशीपूर्णिमयोः सम्बन्धाराधनादि सूचयन्ति । न च वाच्यं
पूर्णिमायाः तपः षष्ठरूपं, तच्च द्व्यहभावीत्युत्तरितं
द्विवचनेनेति । यतस्तत्रैवोत्तरे त एव प्रोचुः-'त्रयोदश्यां
विस्मृतौ तु प्रतिपद्यपी'त्युभयत्राप्येकवचनान्तमुत्तरम् । नन्वत्र
कथं त्यक्ता चतुर्दशी?, त्रयोदशीप्रतिपदोः ग्रहादिति चेद् । अत एव
यतो विस्मृतिः, का? पूर्णिमायाः परदिनत्वात्तदनवलोकनात्

पञ्चदशी क्षीणेति नावबुद्धम् । ततश्च त्रयोदश्यां चतुर्दश्याः सञ्ज्ञाराधनादि न कृतं द्वितीये त्वह्नि चतुर्दश्यस्तीति चतुर्दश्याः सञ्ज्ञाराधनादि कृतम् । ततः पारिशेष्यात् प्रतिपद्येव विस्मरणशीलानां पूर्णिमायाः सञ्ज्ञाराधनादिकरणमायातं तथैव चोक्तं तत्रेति । अन्यच्च चतुर्दशीपञ्चदश्योः सहैवाराध्यत्वाद् विस्मृतावपि चतुर्दश्या अनन्तरा प्रतिपदेव गृहीता, न तपःपूर्त्तेरनन्तरां पञ्चदशीं यां काञ्चन वा तिथिं तत्तपःकरणायाहुरिति । समग्रमेतत् पञ्चदश्याः क्षये, त्रयोदश्यां चतुर्दश्याश्चतुर्दश्यां च पञ्चदश्याः सञ्ज्ञानिवेशाराधनादि स्पष्टमेव । त्रयोदश्यामित्यनेनैकवचनेनानवबुद्धशब्दशास्त्र–तद्वेत्तृत्वाभिमानिकृतः 'सुजर्थै'रिति प्रोक्तिर्निरस्ततमा । नेमे सङ्ख्ये, किन्तु तिथी इति । वृद्धौ चोत्तरस्याः पर्वतिथेस्तद्व्यपदेशादिसङ्कलितत्वात् श्रीहीरप्रश्नोत्तरसमुच्चये अमावास्याः सत्यामपि द्वितीयामायां कल्पवाचनप्रसङ्गे निर्विशेषणमेवामावास्यायामिति गृहीता सेति द्वितीयैव तद्व्यपदेशाराधनार्हेति सामाचारी प्रदर्शिता । सेनप्रश्ने त्वेकादश्यादेर्वृद्धौ सत्यां 'उदयंमी'त्याद्यनुसृत्य द्वितीयैव तत्सञ्ज्ञादिद्वाराऽऽराध्येति सूचनपरं, द्वितीयस्या एव तस्या औदयिकीशब्दाङ्कितत्वं तदपि पूर्वस्यास्तस्यास्तत्त्वनिरसनपूर्वमेवेति । चतुर्दश्याः क्षये च 'त्रयोदश्यां त्रयोदशी'तिसञ्ज्ञाया विस्तरेण साक्षेपं च तत्त्वतरङ्गिण्यां प्रबन्ध इति पर्वानन्तरपर्वतिथेर्वृद्धौ पूर्वतरस्यामपर्वतिथौ चतुर्दश्यादौ त्रयोदश्यादेश्चतुर्दश्यादेश्चाद्य-

[illegible]नाद्यकृतेः स्थितेषु भावतः, आवश्यकागमेन निषेधक-
[illegible]त्वात् । अथ च कालान्तरकालेऽपि [illegible] द्वितीया-
दिप्रतिपत्तिनिर्वचने 'आदेशो न मोक्तव्य' इति वचसा
पुनरुक्तयते । न पुनरुक्तत्वेन निषेध स्यादिति ।
अथ प्रतिक्रमणादयः स्युरनुष्ठानानि यत् तदा तल्पेषु
तपोधनादयः कश्चित्काले गत इति, परं प्रतिक्रमण-
स्थाः नाऽकर्मनिष्ठतो मोक्षमार्गे तत् तादृशस्याराधनां
विधातुमिति जगद्विदितमेव । बाहुल्येन तु तथाविधाना-
मारम्भकानां समुदायसाध्यानि धर्मानुष्ठानानि बालवृद्ध-
ग्लानाद्युपकारीणि चेति पौषधाद्याराधना तिथिभिर्नियम्यते ।
एवं च नियत पौषधाद्यनुष्ठानेन तिथयो नियमिताः ।
ततश्च जीवनादरकादिवदेकपदनियतमेवेदं 'धर्मानुष्ठानं पौषध'
इत्यादि वच इति । कायोत्सर्गमानवन्नियतपर्वतिथिमान-
मन्यदिनेऽधिकमानकायोत्सर्गवद्विधिरयमपर्वपौषधं न किमिति?
चेत्, कः किमाह, नहि कायोत्सर्गस्य कदापि जिनकल्पिकाद्याः
कायोत्सर्गकालमन्तरा एव (?) । स्थविरकल्पिकमुन्यादीनां नहि
कायोत्सर्गकविरविधिः । चेष्टाकायोत्सर्गो निरन्तरं वर्षं
यावदपि बाहुबल्यादेरिव अभिभवकायोत्सर्गोऽपि यावदभिमतं
जीवितान्तं भवत्येव । न च वाच्यं 'साय सयं
गोसद्धं' मित्यादिविधिविहितकायोत्सर्गाणामन्यूनाधिकनियतकालं
[illegible]धिरिति । प्रतिक्रमणावश्यकेन विशुद्धिमना-

चेत्। सत्यम् 'कृत्रिमाकृत्रिमयोः कृत्रिमे' इति न्यायः शब्दशास्त्रे विस्तृत एव। अत्र चाद्यायाः सम्पूर्णमहोरात्रं विद्यमानत्वं तेन स्वाभाविकी सेत्यकृत्रिमा, द्वितीया तु स्तोककालं सूर्यस्पर्शात् सम्पूर्णमहोरात्रं न स्वाभाविकी, किन्तु 'उदयंमि जा तिही'त्यादिगाथया सम्पूर्णं तमहोरात्रं यावत व्यपदेश्यतया सञ्ज्ञितेत्य(ति)कृत्रिमा, तत्राहोरात्रं यावत्कथनात्। ततो द्वितीयैवौदयिकीत्वेन निर्दिष्टेति। यद्वा 'गौणमुख्ययोर्मुख्ये कार्यसम्प्रत्यय इति न्यायाद् द्वितीयायास्तस्या आपाढीन्यायेन मुख्यत्वात्तत्रैवोदयिकीकार्यामिति।

ननु कं कालं जैनसिद्धान्तानुगं टीप्पनकं लोके जैने वा प्रचरदभूदितिचेत्। न कस्मिन्नपि जैनानां टीप्पनकं प्रचलदभूत्। अत एव भगवतां श्रीऋषभादीनां कल्याणकादीनां मासा दिनाश्च लौकिका एव दृश्यन्ते। यावद्भगवतः श्रीमहावीरस्य मोक्षकल्याणकेऽपि कार्त्तिकामावास्येत्युक्तं। 'चंदे नामं से दोच्चे संवच्छरे यावत् निरतित्ति पवुच्चई'त्यन्तेन पाठेन चान्द्रादिव्यवहारस्य कतिचिच्छिष्टजनविषयत्वं ज्ञापितं श्रीमद्भिर्भद्रबाहुस्वामिभिः। प्राचीनकाले जैनटीप्पनकमभूत तदधुना व्युच्छिन्नमित्यादिवाक्यानि त्ववमरात्रमासवृद्ध्यादिषु जैनोक्त्यविरोधि–कौटिल्यादिज्ञापितज्योतिष्कपराणीति।

ननु पाक्षिके प्रतिक्रमणे 'पन्नरसण्हं राइंदियाणं'मिति पठ्यते। पक्षे चावमरात्रापेक्षया चतुर्दश रात्रिंदिवानि वर्तमान-

[illegible]

ननु अभिवर्धिते वर्षे [illegible] सांवत्सरिकस्य भाद्रपदशुक्लपञ्चम्यां [illegible] त्वेनाम्नानात् [illegible] स्यादिति । अनादिशासनस्थ्या भाद्रपदशुक्लपञ्चम्या एव सांवत्सरिककालपावित्र्यवत्त्वान्नो कल्पते तां रात्रिमतिक्रमितुं । भगवद्भिश्च कालकाचार्यैः सांवत्सरिककृत्यार्थं चतुर्थ्याः पर्वत्वेन स्वीकारे पञ्चम्यास्तत्पावित्र्यं नापहृतं । तत एव न प्रश्नोत्तरेषु पञ्चमीं तामभिगृह्याष्टमपष्ठ्योः करणमादिष्टमिति ।

नन्वस्तु पूर्णिमाऽमयोर्हानिवृद्ध्योश्चतुर्दश्याश्चतुष्पर्व्यन्तर्गतत्वेन तद्व्यपदेशाभावद्विर्भावप्रसङ्गवारणाय त्रयोदश्या एव व्यपदेशाभाव–द्विर्व्यपदेशभावौ भवतां, परं भाद्रपदपञ्चम्या हानिवृद्ध्योस्तत्पूर्वतन्याश्चतुर्थ्याः सांवत्सरिकक्रियाश्रयत्वेनाचरणयाचीर्णत्वात् कथं न तद्व्यपदेशाभावद्विर्व्यपदेशभावौ स्यातामिति चेत्। ननु चतुर्थ्यां हानिवृद्ध्योः किं तावत्कार्यं भवद्भिः ? । 'क्षये पूर्वे'त्यादिकप्रघोषप्रवृत्तिश्चेत्, कथं ? । तत्प्रघोषस्य पर्वतिथेरेव हानिवृद्धिविषयत्वात्। नैव चेत्तत्र तत्प्रघोषप्रवृत्तिः, कथं तत्तृतीयायां हानिप्रसङ्गे सांवत्सरिक-

[illegible] नवमी - अष्टमी - कल्याणकपर्वतिथ्या-राधितानामपि हानिवृद्ध्योः 'क्षये पूर्वे'ति प्रघोषस्य क्रियमाणा प्रवृत्तिरागमिकमार्गमनुसरेदिति । न च [illegible] जैनशास्त्रकृत-मित्यभ्यासितमपि तथा क्रियते । [illegible]कृतानि विशेषतश्च जैनेन्द्रे तस्मिन्नागमप्रवृत्तीनामेवाप्रमाणत्वात् वृद्धाचरितार्थपर-तीर्थयात्रानुसरणं नैव परलोकहितावहम् । यत आहुः श्रीहरिभद्रसूरय 'परलोकविहिम्मी माणं वयण'मिति 'तक्कारी स नियमा'दित्यादि 'समतीपतिती सव्वे' त्यादि च । श्रीश्रम-णसङ्घस्याज्ञानुसार्येव, 'आणाजुत्तो संघो'त्युक्तेः । संसा-रोत्तारणपरं जैनशासनापरपर्यायं तीर्थमपि 'पावयणं तित्थं'ति वचनात् । भयद्वृद्धैरप्यनुन्मुख्य शास्त्रमविधाय च युक्तैः परम्परानुगतायाः समाधानं, गद्दुरिकाप्रणीवदेव कृतं । तच्चाधुना चित्त श्रीश्रमणसङ्घेऽशेषे शास्त्रनिरपेक्षमुत्थाप्य चार्हं पारम्पर्यं यदि कृतं प्रमाणपदवीमासादयेत् नैव कार्यः स्यादगारवासस्य मिथ्यात्वांङ्कितमतस्य वा परिहारः । न च वाच्यं स्वभावे-नैव चन्द्रचारस्तदुत्पन्नाश्च यदि स्वभावतः क्षीणास्तिथयस्तर्हि के वयम् ? इति । यतो नहि पदार्थस्वभावानुमताराधनाश्रद्धाः, किन्तु सम्यग्दर्शनादिमयमोक्षमार्गाराधनामात्रश्रद्धाकाः । भग-वन्महावीरस्य मतमप्युत्थानकर्मबलवीर्यपुरुषकारपराक्रमकार्यानु गमेव, 'नमो अरिहंताण'मित्यस्य परमेष्ठीमुख्यपदस्यारि-भूतानां कर्मणां हन्तारो अरिहंतार इत्यादिव्याख्याने पराक्रमस्य प्राधान्यद्योतनात् । ततश्च स्वभावतः क्षीणाया अपि पर्वतिथेः

पूर्वतिथेः स्थाने व्यपदेशो विधेय एव । अन्यथा बालास्तदनुष्ठानं क्षीणत्वमालम्ब्य त्यक्ष्यन्त्येव । मिश्रत्वे तु पूर्वाह्णे त्रयोदश्या अपराह्णे च चतुर्दश्याः कार्यं कार्यं स्यात् । पर्वतिथेरहोरात्रमानता सम्पूर्णाहोरात्रमाराधनाकार्यं च न स्यात् । ननु यथा क्षीणा पर्वतिथिरित्युच्यमाने आराधनालोपस्तथा वृद्धिरित्युच्यमाने द्विर्भावोऽप्याराधनाया भविष्यतीति समे एव वृद्धिहानी इति यथास्वभावागतमेव किमिति न वाच्यमिति चेत् । प्रथमं तावद् द्वयोरपि पक्षयोः नियतसञ्ज्ञासङ्ख्याकपर्वतिथिव्यवहारो लुप्यते । शास्त्रोक्तीणां स्वकल्पिता च प्रवृत्तिस्तीर्थकरोद्देशवत्यपि संसारफलैवेति स्पष्टं निष्टङ्कयन्ति श्रीहरिभद्रसूरिपादाः । किञ्च–तिथीनां वृद्धिर्न जैनज्योतिष्कगणितानुसारिणी, वृद्धाभ्यश्च तिथिभ्यो हीनास्तिथयोऽधिका एव न तुल्यायव्ययत्वम् । अन्यच्च वृद्धानां तासां नपुंसकाख्या त्वयापि प्रकाश्यते आनुकूल्यं च बालानां तत् । ततः क्षीणामपि व्यपदिश्य वृद्धाया एकमेव व्यपदेशं कृत्वा नोपदेशादिकार्यं स्याद्, येन व्यवस्था न शीर्येतेति ।

ननु पर्वतिथिं नियतमाराधयतां यदि पञ्चाङ्गविलोकनव्यत्ययविस्मृतिरोगादिभिस्तत्तत्पर्वतिथौ तत्तदवधारितं तपो न भवति, द्वितीयदिनादिष्वपि तत्कार्यते, तत्र किं तस्या आराधनीयायाः पर्वतिथेर्व्यपदेशो भवति? न, तत्राप्याश्रितरतपःकारणं कथं सङ्गच्छते? इति चेत् । सत्यं, द्वितीयदिना-

दिषु तत्तत्पर्व तिथीनां व्यपदेशा नैव भवन्ति, परं यद्
तत्पर्व तिथेस्तपः कार्यं तत्तपोलोपरक्षणाय, तथाचाप-
वादभूतमपि तितच्चर्चिन्तायामुपयोगीति। ननु पर्व तिथीनां व्यप-
देशे सत्येव तदाराधनेष्टा चेत् किमिति 'अणागयमइक्कंतं'
इति तपसो भेदावुक्ताविति चेत्। सत्यम्, तयोर्भेदयोरु-
क्तिरेव ज्ञापयति—यद्—यदा पर्युषणादिवसो भवेत्तं दिवसमत्य-
तर्यैव परिगृह्याऽष्टमः कार्यः, परं तद्व्यपदिश्यमानतिथौ
नियतभाविरोगादिभिर्न शक्नुयात्तपो विधातुं तदैवादाव-
नागतं कुर्यात, चिकीर्षायां तस्यां तपःकरणस्य तत्पर्व तिथावेव
यदाऽऽकस्मिकं रोगाद्यापतितं, न च शक्तोऽभूत्तत्तपो विधातुं
तदाऽतिक्रान्तायामपि तिथौ पर्वणस्तत्तपस्तदुद्देशेन कार्यम्। अत्र-
धेयमिदमत्र—पाक्षिकादिषु चतुर्थादिरूपं तपस्तत्तिथिव्यपदेश-
पूर्वकमपि पक्षादितिथिसमूहजातप्रायश्चित्तरूपमपि, ततस्तस्या-
वश्यं कार्यत्वादनागतातिक्रान्तभेदौ, तावपि चापवादादेव,
पर्युषणादीनामेव। तथा चाष्टम्यादिषु क्रियमाणानां तपसां
नाऽनागतादि किन्तु द्वितीयतत्सञ्ज्ञकतिथौ क्रियमाणता, पूर्णि-
मायास्तु युग्मपर्वानन्तर्यार्थमेव प्रतिपदीत्यप्युच्यते इति।

ननु भगवतां जिनानां कल्याणकानि 'चउ उत्तरासाढे'
त्यादिवचनकदम्बकान्नक्षत्रप्रधानानि। सत्यप्येवं किमिति
तानि तिथिमवलोक्य विधाप्यन्ते?, न तु ऋक्षमिति चेत्।

सत्यम्, प्राक् नक्षत्राणां पञ्चदश त्रिंशत्पञ्चचत्वारिंशच्च
यावन्नक्षत्रेण भोगो मत आसीत्। अधुना तु दिनोपभोगीनि

नक्षत्राणि गण्यन्ते इति हेतोस्तत्प्राधान्यं त्यक्त्वा तिथेः प्राधान्येन तानि कार्यन्ते । रोहिणीतपो यद्यपि नक्षत्रं, ऋक्षं प्रधानीकृत्य क्रियते, परं तदपि तद्वर्ती तिथिमेवाश्रित्य । तत्त्वतस्तु तिथिनिश्रितमस्ति ।

ननु पर्वतिथीनां क्षये पूर्वतिथौ तस्या विद्यमानत्वादा राधना यदा, तदा को बाधः ? । यतो व्यपदेशस्तत्र तस्याः क्रियमाणो न निर्मूलः, तस्यास्तत्रैव भोगात् । एवं सति च अनियतमिश्रतिथिवादिनां नैव स्यादुत्थापकतेति चेत् । सत्यम्, प्राक्तावत् 'उदयंमि जा तिही' त्यनेनोदययुक्ताया-मेव व्यपदेशकरणस्य याऽऽज्ञा सा भोगमात्रेण व्यपदेशाङ्गी-कारेण समूलमेव विराद्धा स्यात् । किञ्च-'पडिपुण्णं अहोरत्त' मित्यनेन चूर्णिवचसा पर्वतिथिमुद्दिश्य क्रियमाणायाः पौष-धादिक्रियाया अहोरात्रमानता, तिथेश्चाहोरात्रं साद्यन्तं यावत् या व्यपदेशादिक्रिया साऽपि तेषामुत्थापकानां काकनाशं नश्येत् । न च वाच्यं प्राकृतिथावखिलमहोरात्रं यावत् सा व्यपदि-श्यते इति । यतः-शासनानुरागिणामेवैतन्मतं, तत्स्वीकारे स्वयमेव पूर्वा तिथिर्व्यपदिश्यते नेति द्राविडप्रणामन्यायेन तस्याः क्षयस्यैव स्वीकारः स्यात् । तमुत्थाप्यैव चोत्थाप-कताऽऽविष्कृतास्ति नूतनपान्थैरिति । ननु 'उदयंमि जा तिही'त्यादिनियमात्ताः सप्तम्यादितया प्रामाण्यं ते अष्टम्या-दीनां चाराधना क्रियत इति चेत् । युक्तं परं 'उदयंमि तिही'त्यादिर्नियमः पर्वतिथीरेवाश्रितोऽस्ति । अत एव

शातवाहनस्य राज्ञः न तु श्रीयुगप्रधानानां कालकसूरीणां। तैस्तु नृपोक्तमनुमतं, राज्ञा च प्राग्विज्ञप्तषष्ठीपर्युषणाकरणे कालिकाचार्यैः प्रतिपादितपञ्चम्यतिक्रमणदोषस्वीकारेण अत्रानागतेतिशब्दमनतिक्रमणमादर्शयता चतुर्थीपर्युषणाकरणं विज्ञप्तं सूरिभिरपि। तदर्थं 'मारओ वि'त्यागमवचोऽतिक्रमणार्थक्रमनागतार्थमालम्ब्यानुमता नृपविज्ञप्तिरिति स्पष्टतरे अनतिक्रमणार्थकेऽनागतशब्दे तस्य पञ्चम्यंशवत्यां पञ्चमीदिवसप्राक्तनदिवसवर्त्तिन्यामित्यादेरर्थस्योद्भावनं 'शुको जगा'वित्यस्य बिलाडचवर्णमित्यर्थकरणानुकारमेव। न च तदानीं जैनैरनुमता कासाञ्चिदपि तिथीनां वृद्धिः। न च भाद्रपदशुक्लेऽवमरात्रसम्भव इति निर्मूले एव तथाविधे अर्थकृत्यौ अवमरात्रन्यायेन सूर्योदयस्पर्शवत्या एव तिथेः समग्रमहोरात्रं व्याप्तेर्व्यर्थोऽंशविकल्पश्च व्यपदेशापेक्षया तृतीयायाः क्षये वृद्धौ वा सांवत्सरिकी चतुर्थी पञ्चमीतिथ्या युक्तैवार्वाक्तन्येव चास्ति परं यथार्थं व्याख्यानमेव शासनस्य मूलमिति विशदीकृतिरिति ॥

चित्रयुक्त्यागमैर्दृब्धं वीक्ष्यैनं तिथिदर्पणम्।
भव्या भजन्तु सन्मार्गं श्रेयो निःश्रेयसावहम् ॥१॥
शास्त्रं परम्परां श्रित्वा सृष्टोऽयं तिथिदर्पणः।
चतुराढ्ये सहस्रे द्वौ व्यतीते सुरते पुरे ॥२॥
ताम्रपत्रागमे चैत्ये वीरभगवद्भिर्भूपिते।
प्रतिष्ठापयितुं वीरं यतेनानन्दसाधुना ॥३॥ युग्मम्

सूर्यो हि श्रावणकृष्णप्रतिपद्येव मण्डलमाक्रमितुमारभते इति स समयः ऋत्वयनवर्षाणामादित्वेन वक्तुमुचितः।

ननु वैक्रमीयः संवत्सरोऽधुना गुर्जरदेशादिषु प्रवर्त्तते, स कार्तिकादिः शुक्लपक्षादिश्च। तत्र को हेतुः? इति।

शास्त्रेषु तु 'वहुलाइया पक्खा सावणाइया मासे'त्याद्युक्तमिति। विक्रमनृपो हि श्रीसिद्धसेनदिवाकरविभोर्धर्मबोधमाप्तः सन् लब्ध्वा वचनातिगां समृद्धिं संवत्सरं स्वनाम्ना प्रवर्त्तितुमुद्यतः। श्रीसिद्धसेनदिवाकरपादाश्चानन्यभक्ताः श्रीवीरजिनेश्वरस्येति श्रीवीरनिर्वाणाङ्कितां कार्तिकशुक्लप्रतिपद् (दं) सुधर्मस्वामिपट्टमहोत्सवरूपां समादिशन्। एवं कार्तिकाद्या मासाः शुक्लाद्याश्च पक्षाः प्रवृत्ताः संवत्सरादितयेति। चरमपूर्वधर–श्रीदेवर्द्धिगणिक्षमाश्रमणपूज्यविहितायाः सिद्धान्तानां पुस्तकारोहणक्रियायाः समाप्तिरपि तद्दिन एव। अत एव 'दसमस्स य सयस्स अयं असीइमे संवच्छरे काले गच्छइ'त्ति यथास्थितं वचनमिति। परमार्हत–श्रीकुमारपालभूपालेन नव्यः स्वकीयनाम्ना संवत्सरः प्रवर्त्तितः, परं सोऽपि कार्त्तिकादिमासाद्य एव। तेनापि कलिकालसर्वज्ञ–श्रीहेमचन्द्रसूर्युपदेशस्यानन्यतयाऽनुसरणादिति।

ननु अधिकमासौ प्राक् युगस्य मध्ये पौषः, अन्त्ये चाषाढ इति प्रतियुगं द्वावभूताम्। अधुनाऽपि वर्धेते द्वावेव प्रतियुगं परं न तावेव, अन्येषामपि वृद्धेस्तत्कथम्? इति।

तथाविधानां चान्द्रमासादावविवक्षणादावश्यकी कल्पना क्षयमासस्य ।

ननु युगस्य मध्ये पौषस्य वृद्धिर्युगादेरर्धतृतीयाब्दातिक्रमाद्वास्तवी परं कौटिलीये तद्युगमध्यमासस्य ग्रीष्मे वृद्धिरिति कथमुक्तं ? सत्यं, 'ग्रीष्मे' इत्यस्य पञ्चाब्दान्ते च पश्चिममित्यनेन सम्बन्धः। ज्येष्ठामूलीय आषाढश्च ग्रीष्म इति तदुक्तेः।

ननु प्रतियुगं मासद्वयवृद्धिभावात् कालचूलाधिकारीयं मासाधिकत्वमुपपद्यतां, परं तत्र 'संवच्छरीयकालंमी'त्यनेन संवत्सरस्याधिक्यमुक्तं । टीकाकारैश्च षष्ट्यब्दाद्यपेक्षयेत्युक्त्वा चानूदितं तत्कथमुपपद्यते ? यदि हि कर्ममासजसंवत्सरा अतिक्रम्यन्ते कर्मसंवत्सरः षष्टिरेकषष्टिर्सूर्यसङ्ख्यासाम्याय वर्धनीया एव, स चैक एवेति तदा संवत्सरवृद्धिर्नासम्भविनी, आदिशब्दाचान्द्रनाक्षत्रादिकाः एव गणयितव्याः ।

ननु कियन्तं कालं युगस्य मध्येऽन्त्ये च वृद्धेः पौषाषाढयोरेव वृद्धिर्व्यवहारे प्रवृत्तेति चेद् ।

श्रीउमास्वातिवाचका अपि स्वोपज्ञतत्त्वार्थभाष्ये एवमेव वृद्धिमाहुः। श्रीनिशीथभाष्यचूर्णिकाराद्या अपि युगमध्यान्त्ययोः पौषाषाढयोरेवमाहुः । ततः सुनिर्णयमेतद्यदुत–पूर्वधरकालं श्रीवीरभगवतः सहस्रं यावदेष एव व्यवहार इति ।

ननु भगवतः श्रीमतो हरिभद्रसूरेः काले स एव व्यवहारः अन्यो वाऽधुना प्रवर्त्तमानोऽनियतमासवृद्धिरूपो वा ? इति ।

सूर्यस्य योऽयनषष्ठांशः स मासः चन्द्रस्य सर्वमण्डलेषु अयन-द्वयसमाप्त्या मासोत्पत्तिस्तद्दीर्गेति ।

ननु सूर्यस्य मासस्तदयनषष्ठांशरूपः चन्द्रस्य द्वयन-कालमानः परं नाक्षत्रोऽभिवर्धितः कर्मजश्चेति कथं ते भवेयुः? इति । नक्षत्रमण्डलस्यावस्थितत्वेऽपि तेषां स्वस्वमण्डलेषु भ्रमणमस्त्येव । ततो नक्षत्राणां सप्तविंशत्या स्वमण्डलचारः सप्तविंशत्या दिनैः समाप्यते । ततः सप्तविंशतिमानो नाक्षत्रो मासः कथ्यते एतदेव कारणमाश्रित्य परैरेकैकभोग्यानि नक्षत्राण्यीत्युदाहृतमिति सम्भाव्यते । चन्द्रसूर्याभ्यां तु तेषां भोगस्तत्तच्चारसंयोगानुसारेणेति शास्त्रे आप्तोपज्ञे भिन्नो भिन्नः काल इति ।

ननु नक्षत्रस्य दिनभोग्यत्वाभावे कथमुच्यते 'जं नक्खत्तं जया एत्ति नेइ'त्ति । सत्यम्,उच्यते आप्तैरेतत् पर न तत् चन्द्रसूर्यान्यतरपरिभोगापेक्षया किन्तु नक्षत्र २७/६७ मासापेक्षया स हि सप्तविंशत्यहोरात्रमानः । अत एव युगे सौराः षष्टिर्मासाश्चान्द्रा द्वाषष्टिः परं नाक्षत्रास्तु सप्तषष्टिर्भवन्ति । कर्ममासः त्रिंशत्त्रिंशद्दिनात्मकः कृष्ण-प्रतिपदादिः पूर्णिमान्तः ऋत्वर्धरूपो वा । अभिवर्धितस्तु मासो न स्वतन्त्रः किन्तु युगस्य तृतीये पञ्चमे च वर्षे यौ पौषाषाढौ क्रमेण वृद्धिमाप्नुतस्तावेवापेक्ष्य तत्तद्वर्षयोरभि-वर्धितत्वं । तदभिवर्धितमासवद्वर्षस्य द्वादशमासा ए

पर्वतिथिः

युगकालस्याष्टादशशतैः षष्ट्यधिकैर्भाज्यमानप्रमाणा चन्द्रमण्डलस्य चतुरेकषष्टिभागहानिवृद्धिव्यङ्ग्या वा तिथिः। हानिर्वृद्धिर्वा चन्द्रकलानामनुक्षणमिति तत्तत्कलाचतुष्कहानिवृद्धिभ्यां कृष्णेतराः प्रतिपदादितिथयः। अत एव चन्द्रचारोत्पन्नास्तिथयः चन्द्रस्य कलानां हानिर्वृद्धिश्च तच्चारानुसारेणैव भावात्। भावतनसप्तम्यादितिथिप्रविष्टाया अष्टम्यादितिथेर्निषेधस्य अष्टम्यादितिथिप्रविष्टाया नवम्यादितिथेर्निरोधस्य कर्त्तुं वृद्धिहान्यतिरिक्तस्थलेऽशक्यत्वेन 'उदयंमि जा तिही'त्यादिना पर्वव्यवहारव्यपदेशयोर्विधेयत्वेन सिद्धत्वात् 'क्षये पूर्वे'त्यत्र व्यवहारव्यपदेशयोर्विधेयता स्वीकर्त्तव्या। यतः श्राद्धविधौ 'दिवसादिव्यवहारात्' इत्युक्तं। दिवसशब्दश्चात्र तिथिसञ्ज्ञार्थो नत्वहोरात्रार्थः। महोपाध्याया अपि 'त्रयोदशीति व्यपदेशस्याप्यसम्भवादिति चतुर्दश्येवेति व्यपदिश्यमानत्वा'दिति चाहुः। व्यपदेशो व्यवहारश्च धर्मशास्त्रकाव्यरीतिलोकव्यवहारादिषु न केवलौ सदसद्भावावपेक्षेते, तन्निरपेक्षयोरपि तयोर्दर्शनात्। एवमेवात्र पर्वतिथेर्व्यपदेशे व्यवहारेऽपि आराधनोपयोगिपर्वतिथिव्यवहारार्थं सदसतोरपि तिथ्योः स्वाभाविके क्षयवृद्ध्योः प्रस्तावे चासत्त्वं सत्त्वं च व्यवह्रियते व्यपदिश्यते च। तत्रानुकूल्यते स्वाभाविके सूर्योदयः क्षयवृद्ध्योश्च पूर्वोत्तरत्वमिति। 'क्षये पूर्वातिथिः कार्ये'त्यत्र पूर्वा सप्तम्यादिलक्षणाऽपर्वतिथिः

तिथिः अष्टम्यादिलक्षणा पर्वतिथिः कार्येत्येवं विधिपरायणत्वे
पूर्वेत्यत्रोद्देश्यत्वलक्षणगौणकर्मणि द्वितीयापत्तिर्दुर्निवारेति.
कार्येत्यस्य सञ्ज्ञेया व्यवहार्या व्यपदेश्या वेत्येव सञ्ज्ञा-
रत्वार्थ आराधनायामुन्नेयः। सञ्ज्ञा चान्यत्र विषये प्रवर्त्त-
मानायाः सञ्ज्ञाया न बाधिकेति मुहूर्त्तादौ तद्व्यपदेशादिनापि
न क्षतिः। एवमेव तथोत्तरेत्यत्रापि द्वितीयापत्तेर्निवारणं
सुकरमेव तथापि विधिनियमकरणमेव चेदिष्टं चेद्। विशे-
षणभाव एष्टव्यः पर्वतिथित्वेनेत्युभयत्राप्यध्याहार्यमिति।
था च क्षये वृद्धौ च यथा पर्वतिथेरित्यध्याहारस्यावश्यकत्वं
थैव पूर्वा उत्तरा चेत्यत्र पर्वतिथित्वेनेत्यध्याहारस्यावश्यकत्वम्।
एवं च पूर्वस्या उत्तरस्याश्चैव पर्वतिथिसञ्ज्ञा सिद्ध्येदेव।
एवं सप्तम्यादेरपर्वसञ्ज्ञायाः पूर्वाष्टम्यादेश्च पर्वतिथिसञ्ज्ञाया
निवृत्तिरार्थसमाजसिद्धैवेति ॥

शुद्धिपत्रक

पृष्ठ	पङ्क्ति	अशुद्ध	शुद्ध
५	१३	वादी-तापस्वी	वादि-तपस्वि
१४	१३	मूर्त्ता	मूर्ता
२१	३	स्वसचे.	स्वसंवे.
२३	२	मध्येऽ-	मध्ये-
३८	६/८	मिश्रे	मिश्रौ
३८	१०	रिफं	रिफः
,,	११	माप	मापः
,,	१२	मिश्रम्	मिश्रः
४०	७	च्छेदा-	च्छेद-
४३	१९	त्रयोदश	त्रयोदशः
४४	१६	नव	नवं
४८	२	नूपाङ्गा	तनूपाङ्गा
,,	१३	केकस्मिन्	केकस्मिन्
५१	१७	मुंहूता	मुहूर्त्ता
५४	२१	वदतरम्	वदन्तरम्
५५	१०	प्राक्	प्राक् (न)
५६	१७	युं	यु
,,	१८	पत्तेः/शाप	पत्तेः/शापः
५८	९	मिल	भिल
६०	१७	शजे	शजै
६१	१०	शसा	शंसा
६२	१३	वागवि	वाग्वि
६३	२०	न्दसंभें	सन्दर्भ
६४	३	राज्यु	राज्यु

७७	१४	कोट	कोटौ
८१	५	गुणा	गुण
८२	६	अष्टम्यादि	अष्टम्यादि
८६	११	मुदयवती	मुदयवर्ती
१०२	६	राद्धति	राध्यति
१०८	१३	मिथ्यात्त्व	मिथ्यात्व
११७	८	मुच्चायते	मुच्चार्यते
११९	९	प्रतिपक्ष	प्रतिपक्षं
१२९	१५	पादित	पादितं
१३१	१६	माहुः	माह
१३२	१२	वर्धनीया	वर्धनीय
१३४	१४	पर	परं

शुद्धिपत्रक

पृष्ठ	पङ्क्ति	अशुद्ध	शुद्ध
५	१३	वादी-सपस्ी	वादि-तपस्वि
१४	१३	मूर्त्ता	मूर्ता
२१	३	रवसवे.	स्वसंवे.
२३	२	मत्रेड-	मत्रे-
३८	६/८	मिश्रे	मिश्री
३८	१०	रिक्तं	रिक्तः
,,	११	माप	मापः
,,	१२	मिश्रम्	मिश्रः
४०	७	च्छेदा-	च्छेद-
४३	१५	त्रयोदश	त्रयोदशः
४४	१६	नव	नवं
४८	२	नूपाङ्गा	तनूपाङ्गा
,,	१३	केकस्मिन्	कैकस्मिन्
५१	१७	मुंहूर्ता	मुहूर्त्ता
५४	२१	दतरम्	वदन्तरम्
५५	१०	प्राक्	प्राक् (न)
५६	१७	युं	यु
,,	१८	पत्तेः/शाप	पत्तेः/शापः
५८	९	मिल	भिल
६०	१७	शजे	शजै
६१	१०	शसा	शंसा
६२	१३	वागवि	वाग्वि
६३	२०	न्दसंर्ग	सन्दर्भ
६४	३	राश्यु	राज्यु

७७	१४	कोट	कोटी
८१	५	गुणा	गुण
८२	६	अष्टम्यादि	अष्टम्यादि
८६	११	मुदयवती	मुदयवर्ती
१०२	६	राद्धति	राध्यति
१०८	१३	मिथ्यात्त्व	मिथ्यात्व
११७	८	मुचायते	मुच्चार्यते
११९	९	प्रतिपक्ष	प्रतिपक्षं
१२९	१५	पादित	पादितं
१३१	१६	माहुः	माह
१३२	१२	वर्धनीया	वर्धनीय
१३४	१४	पर	परं